

MAGAZINE

THE UN in MOLDOVA

ONU în MOLDOVA

REVISTA

JANUARY - MAY / IANUARIE - MAI 2015, NO 1 (62)

THE UNITED NATIONS IN MOLDOVA
NAȚUNILE UNITE ÎN MOLDOVA

C O N T E N T S

3 STRONG UN. BETTER WORLD

4 "WE STAND READY TO CONTINUE THE JOURNEY TOWARD SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND A FUNCTIONAL DEMOCRACY"

6 THE NEW UN RESIDENT COORDINATOR DISCUSSED DEVELOPMENT PRIORITIES WITH THE PRIME MINISTER OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

8 JUVENILES IN DETENTION WILL BENEFIT FROM BETTER CONDITIONS FOR VOCATIONAL TRAINING AND RE-SOCIALIZATION

10 EUROPEAN IMMUNIZATION WEEK – 'PREVENT.PROTECT. IMMUNIZE.'

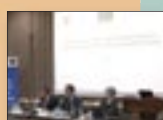
12 THE UNICEF HOT-AIR BALLOON ARRIVED IN MOLDOVA TO "FLY HIGH FOR KIDS"

14 "PEARL OF WISDOM": NATIONAL PARTNERSHIP TO PREVENT CERVICAL CANCER

16 BUILDING AN EVIDENCE BASE FOR POLICY DECISIONS IN HUMAN RESOURCES FOR HEALTH

18 SOCIAL LAUNDRY AND SOCIALIZATION SERVICE – A MODEL OF SOCIAL INCLUSION FOR ELDERLY IN RURAL COMMUNITY

20 THE NEW WOMEN MPS, DETERMINED TO CHANGE THE FACE OF MOLDOVAN POLITICS

22 WORLD HEALTH DAY 2015 IN REPUBLIC OF MOLDOVA

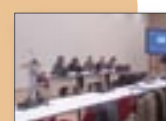
24 A CHILD'S DREAM COME TRUE

26 UNODC LAUNCHED OPERATION MANUALS ON DRUG DEPENDENCY TREATMENT AND HARM REDUCTION SERVICES IN PRISONS

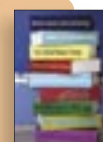
28 COMPLEX SOLUTIONS TO COMPLEX ISSUES

30 IRINA REVIN, THE WOMAN WITH AN "IRON HAND" IN THE INFORMATION TECHNOLOGY INDUSTRY

32 UNITED NATIONS PUBLICATIONS

Strong UN. Better World

2015 marks the 70th anniversary of the United Nations. As the Millennium Development Goals come to a close, a new, universal development agenda is expected to be adopted by the UN General Assembly in September. The new set of global Sustainable Development Goals will provide a roadmap to end poverty, transform all lives and protect the planet throughout the world over the next 15 years.

This historic year provides us an opportunity to reflect – to look back on the UN's history and take stock of its enduring achievements, globally and specifically in Moldova. It is also an opportunity to spotlight where we need to redouble our efforts to meet current and future challenges.

To read more and share your thoughts with people across the world about the 70th anniversary of the UN, use the hashtag **#UN70** on social media.

It's Human Rights Day for Them, Too. United Nations Photo.
<http://www.un.org/un70/en/content/photos>

ONU mai puternică. O lume mai bună

2015 marchează 70 de ani de la crearea Organizației Națiunilor Unite. Întrucât termenul pentru realizarea Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului este pe care să se încheie, o agendă nouă de dezvoltare urmează a fi adoptată de Adunarea Generală ONU în septembrie. Și un nou set de Obiective de Dezvoltare Durabilă vor stabili o cale de parcurs în următorii 15 ani pentru a eradica sărăcia, a transforma viețile și a proteja planeta.

Acest an de o importanță istorică ne oferă oportunitatea de a reflecta – de a privi înapoi la întreaga istorie a ONU și de a face bilanțul realizărilor de durată, cele la nivel global, dar și cele din Moldova. De asemenea, este o oportunitate de a constata unde trebuie să dublăm eforturile

pentru a face față provocărilor curente și celor din viitor.

Pentru a afla mai multe detalii și a împărtăși gândurile despre aniversarea a 70-a a ONU cu alți oameni din întreaga lume, utilizați hashtag **#UN70** pe rețelele de socializare.

Site-ul web al Națiunilor Unite în Moldova:
<http://www.un.md>

"We Stand Ready to Continue the Journey Toward Sustainable Development and a Functional Democracy"

Statement by Dafina Gercheva, the UN Resident Coordinator in the Republic of Moldova

It is an honour and a privilege to represent the United Nations family in Moldova. My assignment started in February, 2015 and I am already mesmerized by this country's people and its stunning nature. I am firmly committed to exercise my duties with passion and dedication.

When I met the President of the Republic of Moldova, Mr. Nicolae Timofti, to present my credentials, I expressed my strong commitment to further position the UN as a partner of choice. The UN is well placed to deliver impactful development results and help Moldova build the future its people want. President Timofti and I discussed global and regional trends which influence national political and development discourse. We exchanged ideas about how to transform the challenges into opportunities and promote social inclusion and social cohesion.

The UN system has established a strategic partnership with the Government of Moldova and enjoys a high level of trust and support. This will be key for the continued success of our cooperation -aiming at promoting democracy and the rule of law, green and inclusive growth, improved quality of social services and a better business environment.

This year we are marking the achievement of the Millennium Development Goals, and Moldova should be commended on the successful implementation of most of them. In particular, reduction of poverty and infant mortality and ensuring access to compulsory education stand out.

The UN Agencies are encouraged by the strong national leadership and ownership of the sustainable development agenda and we stand ready to further support civil society, the private sector and the Government to advance it.

From the onset Moldova took an active part in the global consultations on the future post-2015 development agenda to be adopted by the UN General Assembly in September this year. Moldova is deservedly considered one of the global champions of this unprecedented public engagement. As a testimony to this, the country hosted in February this year the final participatory event related to the Implementation of the Post-2015 Development Agenda: Strengthening Capacities and Building Effective Institutions. The national consultations carried out with our support engaged over 7,000 Moldovan citizens and made sure that the future Moldova wants is reflected in the global agenda.

These consultations also looked into how the country's institutions can help achieve the aspirations of Moldovans. The results of the consultations will guide our development work for improved livelihoods for all people in Moldova.

Over the past decade the UN system – along with the other development partners - has contributed to a profound transformation; however this is still far from completed. The challenges Moldova is facing are complex and formidable. This calls for collective and concerted efforts, and an integrated and holistic approach. On behalf of the UN family in Moldova I would like to assure you that we stand ready to continue the journey towards sustainable development and a functional democracy.

"The UN in Moldova"

January - May 2015, No 1 (62)

"The UN in Moldova" is a quarterly magazine published by the United Nations in Moldova, 131, 31 August 1989 St., Chisinau, MD 2012, Moldova, tel.: (373-22) 22 00 45, fax: (373-22) 22 00 41; <http://www.un.md>

Coordinator:
Lina Botnaru

Editor:
Igor Guzun

English language editor:
Alison Mutler

Design:
Ion Axenti

The articles in this magazine do not necessarily reflect the official views or policies of the United Nations or any of its Agencies. Articles may be freely reproduced.

Cover:
UNICEF flying high for kids event.

Photo credit: UNICEF

Circulation:
1000 copies

Printed by: Tipografia Centrală

„Vom continua călătoria spre o dezvoltare durabilă și o democrație funcțională”

Mesajul Coordonatorului Rezident ONU în Republica Moldova, Dafina Gercheva

Este o onoare și un privilegiu să reprezint familia Națiunilor Unite în Republica Moldova. Mandatul meu a început abia în februarie 2015, însă sunt deja încântată de oamenii acestei țări și de natura sa uimitoare. Mi-am asumat angajamentul să-mi exercit atribuțiile cu pasiune și dăruire.

Atunci când m-am întâlnit cu Președintele Republicii Moldova, Dl. Nicolae Timofti, ca să prezint scrisorile de acreditare, mi-am exprimat angajamentul pentru a poziționa mai mult ONU drept partener strategic. ONU este bine plasată pentru a asigura rezultate de dezvoltare cu impact și de a sprijini Moldova în crearea unui viitor pe care oamenii săi și-l doresc. Am discutat cu Președintele Timofti tendințele globale și regionale care influențează parcursul politic și cel de dezvoltare națională. Am schimbat idei despre cum să transformăm provocările în oportunități și să promovăm mai mult incluziunea și coeziunea socială.

Sistemul ONU are stabilit un parteneriat strategic cu Guvernul Republicii Moldova și se bucură de un nivel ridicat de încredere și sprijin. Acesta va fi elementul cheie pentru succesul continuu al cooperării noastre –având drept scop promovarea democrației și a statului de drept, o creștere ecologică și favorabilă incluziunii, îmbunătățirea calității serviciilor sociale și crearea unui mediu de afaceri mai bun.

În acest an, marcăm realizarea Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului, iar Republica Moldova ar trebui să fie apreciată pentru implementarea cu succes a majorității dintre acestea. În mod special, trebuie menționate atât reducerea sărăciei și a mortalității infantile, cât și asigurarea accesului la educația obligatorie.

Agențiile ONU sunt încurajate de leadership-ul național și dreptul de proprietate manifestat asupra agendei pentru dezvoltare durabilă,

astfel noi suntem gata să sprijinim în continuare societatea civilă, sectorul privat și Guvernul pentru avansarea acestei agende.

Încă din start Republica Moldova a participat activ la consultările globale asupra agendei de dezvoltare post-2015, care urmează a fi adoptată de către Adunarea Generală a ONU în luna septembrie a acestui an. Moldova este considerată pe bună dreptate unul dintre campionii globali al acestui angajament public fără precedent. Ca dovadă ai acestui fapt, în luna februarie a anului curent, țara a găzduit reuniunea finală la nivel înalt a Dialogului Global privind Consolidarea Capacităților Instituționale pentru Implementarea Agendei de Dezvoltare Post-2015. Consultările naționale realizate cu sprijinul nostru au angajat peste 7000 de cetățeni ai Republicii Moldova și au asigurat ca viitorul pe care Moldova și-l dorește este reflectat în agenda globală.

Aceste consultări la fel au analizat modul în care instituțiile țării pot ajuta la realizarea aspirațiilor oamenilor din Moldova. Rezultatele acestor consultări vor ghida activitatea noastră de dezvoltare în a asigura o calitate a vieții îmbunătățită tuturor cetățenilor.

În ultimul deceniu, sistemul ONU – împreună cu alți parteneri de dezvoltare – a contribuit la o transformare profundă; totuși aceasta rămâne departe de a fi completă. Provocările cu care se confruntă Republica Moldova sunt complexe. Ele solicită eforturi colective și focusate, precum și o abordare integrată și holistică. În numele familiei ONU în Moldova, vreau să vă asigur că suntem gata să continuăm călătoria spre o dezvoltare durabilă și o democrație funcțională.

„ONU în Moldova”

Ianuarie - Mai 2015, Nr. 1 (62)

„ONU în Moldova” este o revistă trimestrială, editată de Organizația Națiunilor Unite în Moldova, str. 31 August 1989, 131, Chișinău, MD 2012, Moldova, tel: (373-22) 22 00 45, fax: (373-22) 22 00 41; <http://www.un.md>

Coordonator:
Lina Botnaru

Redactor:
Igor Guzun

Redactor versiunea engleză:
Alison Mutler

Design:
Ion Axenti

Articolele din revistă nu reflectă neapărat opiniile sau politicile oficiale ale Națiunilor Unite sau ale uneia din Agențiile sale. Articolele pot fi liber reproduse.

Imagine pe copertă:
Evenimentul UNICEF „Zburăm sus pentru copii”.

Credit foto: UNICEF

Tiraj:
1000 exemplare

Tipografie: Tipografia Centrală

The new UN Resident Coordinator Discussed Development Priorities with the Prime Minister of the Republic of Moldova

Supporting the Government and people of Moldova in achieving the future they want

The UN established a presence in the Republic of Moldova soon after the country joined the organization in 1992. Over twenty resident and non-resident UN agencies, funds and programmes work in Moldova, contributing to the achievement of the country's development priorities. The year 2015 marks the global celebration of the 70th anniversary of the UN, which aims to honour the historic breadth of the Organization's development, security and human rights work.

The current UN-Republic of Moldova Partnership Framework for 2013-2017 "Towards Unity in Action" supports Moldova's priorities and development challenges in three priority areas: (1) democratic governance, justice, equality and human rights; (2) human development and social inclusion; and (3) environment, climate change and disaster risk management.

Dafina Gercheva, the newly appointed Resident Coordinator of the United Nations (UN) and Resident Representative of the United Nations Development Programme (UNDP) in the Republic of Moldova met, on March 31, 2015, with Mr. Chiril Gaburici, the Prime Minister of the Republic of Moldova.

During the meeting, the officials reviewed the 23 years of cooperation between the Republic of Moldova and the UN. They discussed Moldova's commendable progress towards achieving the Millennium Development Goals and commitment to advance the post-2015 development agenda, as well as ways to further the country's European objectives.

Ms. Gercheva assured the full and continued support of the UN towards advancing national priorities and promoting sustainable development.

"Building on our successful cooperation to date, I look forward to supporting the Government and people of Moldova in achieving the future they want," said Ms. Gercheva during the meeting with the Prime Minister.

"The accomplishment of numerous programmes developed in recent years have contributed to the improvement of Moldovans' standard of living," said the Prime Minister.

"In order to address Moldova's development challenges, the UN will further support acceleration of the implementation of key reforms, including judicial, public administration and decentralization reforms. Also, together with national and international partners, the UN will help the Moldovan Government make targeted investments in health and education; promote green and equitable economic growth as well as ensure full respect for fundamental human rights," said Dafina Gercheva.

Ms. Gercheva, a Bulgarian national, was appointed as UN Resident Coordinator and UNDP Resident Representative to the Republic of Moldova on March 17th 2015. Ms. Gercheva is the designated Representative of the UN Secretary-General in Moldova and leader of the UN Country Team, thus playing a central role in coordinating the UN's development work in the country. As UNDP Resident Representative, Ms. Gercheva is also responsible for the interventions of UNDP in Moldova.

Prior to this appointment Ms. Gercheva was Deputy Assistant Administrator and Deputy Director of the Bureau of Management, UNDP (2012-2015). She served as UN Resident Coordinator and UNDP Resident Representative to the Republic of Armenia from 2010-2012. Ms. Gercheva holds a B.Sc. in Economics, M.Sc. in Political Economy and Sociology and a Ph.D. in Environmental Economics from the University of National and World Economy, Bulgaria.

Dafina Gercheva, UNDP Resident Representative met Mr. Chiril Gaburici, the Prime Minister of the Republic of Moldova. Photo: Government of the Republic of Moldova.

Noul Coordonator Rezident al ONU a discutat prioritățile de dezvoltare cu Prim-ministrul Republicii Moldova

„Vom sprijini în continuare Guvernul și oamenii din Moldova în realizarea viitorului pe care și-l doresc”

Dafina Gercheva, noul Coordonator Rezident al Organizației Națiunilor Unite (ONU) și Reprezentantul Permanent al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) în Republica Moldova, s-a întâlnit, la 31 martie 2015, cu Chiril Gaburici, Prim-ministru al Republicii Moldova.

În cadrul întrevederii, oficialii au trecut în revistă cei 23 de ani de colaborare între Republica Moldova și Organizația Națiunilor Unite. Aceștia au discutat despre progresele remarcabile ale Republicii Moldova în realizarea Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului și angajamentele față de realizarea agendei de dezvoltare post-2015, precum și despre modalitățile de implementare în continuare a obiectivelor europene ale țării.

Dafina Gercheva a asigurat susținerea deplină și continuă a ONU pentru realizarea priorităților naționale și promovarea dezvoltării durabile.

„Bazându-ne pe cooperarea noastră de succes, vom sprijini în continuare Guvernul și oamenii din Moldova în asigurarea viitorului pe care și-l doresc”, a afirmat doamna Gercheva în cadrul întâlnirii cu Prim-ministrul Republicii Moldova.

„Realizarea numeroaselor programe derulate pe parcursul ultimilor ani a contribuit la ameliorarea condițiilor de viață ale cetățenilor Republicii Moldova”, a menționat șeful Executivului.

„Pentru a răspunde provocărilor de dezvoltare ale Republicii Moldova, ONU va sprijini în continuare accelerarea punerii în aplicare a celor mai importante reforme, inclusiv în domeniile justiției, administrației publice și descentralizării. De asemenea, Națiunile Unite, împreună cu partenerii naționali și internaționali, vor ajuta Guvernul Moldovei să facă investiții orientate în sănătate și educație;

Dafina Gercheva, noul Coordonator Rezident al Organizației Națiunilor Unite și Reprezentantul Permanent al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în Moldova, la întâlnirea cu Prim-ministrul Republicii Moldova, Chiril Gaburici.
Fotografie: Guvernul Republicii Moldova.

să promoveze creșterea economică ecologică și echitabilă, precum și să asigure respectarea deplină a drepturilor fundamentale ale omului”, a spus doamna Gercheva.

Dafina Gercheva, originară din Bulgaria, a fost numită în funcția de Coordonator Rezident al ONU și Reprezentant Permanent PNUD pentru Republica Moldova la 17 martie 2015. Doamna Gercheva este reprezentantul desemnat de Secretarul General ONU în Republica Moldova și lider al Echipei de țară ONU, având un rol esențial în coordonarea activităților de dezvoltare ale ONU. În calitate de Reprezentant Permanent al PNUD, Dafina Gercheva este responsabilă pentru activitatea și proiectele PNUD.

Înainte de a fi numită în această funcție în Republica Moldova, Doamna Gercheva a fost Director adjunct al Administratorului și Director adjunct al Biroului de Management, PNUD (2012-2015). Ea a fost Coordonator Rezident al ONU și Reprezentant Permanent PNUD în Republica Armenia în perioada 2010-2012. Dafina Gercheva deține diplomă de licență în Economie, master în Economie Politică și Sociologie și doctorat în Economie de mediu la Universitatea de Economie Națională și Mondială, Bulgaria.

ONU și-a început activitatea în Republica Moldova prin intermediul programelor și agențiilor sale specializate după aderarea țării la această organizație în 1992. Peste 20 de agenții, fonduri și programe ONU activează în Moldova, contribuind la realizarea priorităților de dezvoltare ale țării. Anul 2015 marchează, la nivel global, cea de-a 70-a aniversare de la fondarea Organizației Națiunilor Unite, care are scopul de a omagia contribuția istorică a organizației în domeniile dezvoltării, securității și drepturilor omului.

Noul Cadru de Parteneriat ONU – Republica Moldova „Spre unitate în acțiune” pentru anii 2013-2017 susține prioritățile și obiectivele de dezvoltare ale Moldovei în trei domenii importante: (1) guvernarea democratică, justiția, egalitatea și drepturile omului; (2) dezvoltarea umană și incluziunea socială; și (3) mediu, schimbările climatice și gestionarea riscului de dezastru naturale.

Juveniles in Detention Will Benefit from Better Conditions for Vocational Training and Re-socialization

Generating Impactful Results and Contributing to Reducing the Risk of Re-offending

Juvenile inmates at Goian Prison will benefit from better conditions for vocational training programmes aimed at increasing the rate of successful reintegration of ex-detainees into society.

"Here we have more free time and I would like to learn a profession after my release," confessed one of the juvenile in detention at the Goian prison.

The newly renovated workshop rooms in the Goian Prison, launched in March, will be used to train future cobblers, chefs, auto fitters/mechanics, and hairdressers, as well as for other occupational therapy activities such as pottery, photography and carpentry.

"The experience has shown that behavioural change programmes, which are an important element of the dynamic security concept, generate impactful results and contribute to reducing the risk of re-offending. The focus on interactions with the juvenile inmates and provision of a conducive environment for training and personal development, boosts their self-confidence and self-esteem and helps them better prepare for life outside the prison," said Dafina Gercheva, UNDP Resident Representative in Moldova.

Prison staff members were trained by Romanian experts on developing and applying behavioural change programmes with particular focus on two techniques: anger management/violence reduction and motivational interviewing. This will help the staff address problems and needs of juvenile inmates in a more tailored manner, while also preparing them for reintegration into society upon release. At the same time, the vocational training

infrastructure was improved to ensure the access of young inmates to multi-dimensional participatory training activities.

"Starting from today, juveniles from Goian Prison have access to adequate spaces for vocational training and to renovated workshop rooms designed to improve their professional abilities and skills which are useful in day-to-day life. These skills will facilitate their future reintegration into society, in particular on the labour market. The Government of Romania stands ready to continue to provide support for the training needs of the employees of the penitentiary as well as for diversification of capacities used to develop professional abilities and skills of the juveniles from Goian," said Marius Lazurca, Ambassador of Romania to the Republic of Moldova at the launch.

Goian Prison for juveniles is the first prison in Moldova operating on the dynamic security concept, which means that prison staff actively observe and frequently interact with prisoners in order to gain a better understanding and awareness of the inmates and assess the potential risks they could pose. Currently, 29 juveniles are serving their sentences at Goian Prison. In 2014, ten juvenile inmates from Goian Prison qualified as cobblers.

"It should be noted that labour plays an important role in acquiring the skills and competency useful to children from our institution, including after release. Vocational training programmes help them develop personally and socially, so that these young people can take the responsibility for their own lives, to live with dignity, and prevent them from returning to prison. I am very happy that the penitentiary institution is able to provide these young people with a wide range of vocational training activities that will contribute to the proper management of time spent in detention and effective reintegration into society," said Ana Dabija, Director of the Department of Penitentiary Institutions of the Republic of Moldova.

The Government of Romania provided assistance worth US\$ 120,744 to the project, "Strengthening juvenile prisoners' vocational training for their re-socialization and employment after their release," aiming at improving the conditions for the re-socialization and reintegration of juvenile inmates by using pro-active intervention methods and occupational therapy. This project, implemented in the framework of UNDP programme "Support to Justice Sector Reform in Moldova," focused on strengthening the professional capacities of Goian Prison staff to dynamically interact with the inmates, as well as to ensure access to qualitative vocational training to all juveniles in detention.

The new renovated workshop rooms in the Goian Prison.
Photo: UNDP.

Deținuții minori beneficiază de condiții mai bune pentru formare profesională și resocializare

Rezultate cu impact sporit și reducerea riscului de recidivă

Deținuții minori de la penitenciarul din Goian beneficiază acum de condiții mai bune pentru desfășurarea programelor de formare profesională, care au drept scop creșterea ratei de reintegrare cu succes a foștilor deținuți în societate.

„Aici noi avem mult timp liber și aș dori ca, atunci când voi ieși la libertate, să cunosc o profesie”, a mărturisit unul dintre deținuții minori de la penitenciarul din Goian.

Atelierele recent renovate din penitenciarul Goian, care au fost deschise în luna martie, sunt utilizate pentru a instrui viitori cizmar, bucătări, lăcătuși auto, frizeri, precum și pentru alte activități de terapie ocupațională, cum ar fi ceramica, arta fotografică și lucrul în lemn.

„Experiența a arătat că programele de schimbare de comportament, care sunt un element important al conceptului de securitate dinamică, generează rezultate cu impact sporit și contribuie la reducerea riscului de recidivă. Accentul pe interacțiunea cu deținuții minori și asigurarea unui mediu propice pentru formarea profesională și dezvoltarea personală crește încrederea și stima de sine și îi ajută să se pregătească mai bine pentru viața din afara penitenciarului”, a declarat Dafina Gercheva, Reprezentant Permanent al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) în Republica Moldova.

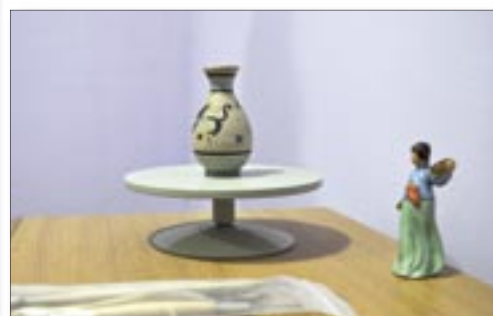
Angajații penitenciarului au fost instruiți de către experți români cum să dezvolte și să aplice programe de schimbare de comportament, cu un accent special pe două tehnici: gestionarea furiei/reducerea violenței și interviul motivațional. Acest lucru va ajuta angajații penitenciarului să abordeze problemele și necesitățile deținuților minori într-un mod personalizat, dar și să-i pregătească pentru reintegrarea în societate. În același timp, infrastructura pentru formarea profesională a fost îmbunătățită pentru a asigura accesul tinerilor deținuți la activități de instruire multidimensionale și participative.

„Începând de astăzi, minorii de la penitenciarul din Goian dispun de spații adecvate pentru instruirea vocațională, precum și de ateliere renovate pentru perfecționarea unor abilități și deprinderi profesionale necesare în viața de zi cu zi. Aceste abilități le vor facilita reintegrarea viitoare în societate, în special pe piața muncii. Guvernul României este dispus să ofere în continuare sprijin pentru perfecționarea personalului din penitenciar, precum și pentru diversificarea capacităților folosite pentru dezvoltarea aptitudinilor și abilităților profesionale ale minorilor de la Goian”, a afirmat Marius Lazurca, Ambasadorul României în Republica Moldova, în cadrul evenimentului de lansare.

Penitenciarul pentru minori din Goian este primul din Republica Moldova care funcționează în baza conceptului de securitate dinamică, ceea ce înseamnă că personalul penitenciarului observă în mod activ și interacționează frecvent cu deținuții, pentru a-i înțelege mai bine și pentru a evalua riscurile potențiale pe care ar putea să le reprezinte. În prezent, 29 de minori își ispășesc pedeapsa penală în cadrul penitenciarului din Goian. În 2014, zece deținuți minori din penitenciarul din Goian au primit calificarea profesională de cizmar.

„Trebuie să menționăm că munca joacă un rol important în achiziționarea de aptitudini și competențe care le vor fi utile copiilor din instituția noastră și după eliberare, iar programele de instruire vocațională îi ajută să se dezvolte pe plan personal și social, astfel încât acești tineri să-și poată asuma responsabilitatea propriei vieți, să trăiască cu demnitate fără a se mai întoarce după gratii. Mă bucur enorm că instituția penitenciară va putea oferi acestor tineri o gamă largă de activități de instruire vocațională, ce vor contribui la gestionarea corectă a timpului petrecut în detenție, precum și la reintegrarea eficientă în societate”, a spus Ana Dabija, Directorul Departamentului Instituțiilor Penitenciare.

Guvernul României a oferit asistență de 120,744 dolari SUA în cadrul proiectului „Consolidarea formării profesionale a deținuților minori pentru re-socializare și angajare în câmpul muncii după liberare”, care a avut scopul de a îmbunătăți condițiile pentru resocializarea și reintegrarea în societate a minorilor deținuți, folosind metode pro-actives de intervenție și activități de terapie ocupațională. Acest proiect, implementat în cadrul programului PNUD „Suport pentru reforma sectorului justiției în Moldova”, s-a axat pe sporirea capacităților profesionale ale angajaților penitenciarului din Goian pentru interacționarea dinamică cu minorii și pe oferirea accesului la formare profesională calitativă pentru toți minorii în detenție.

Atelierele recent renovate la penitenciarul din Goian. Fotografii: PNUD Moldova.

European Immunization Week – „Prevent. Protect. Immunize”

Every Child Needs to be Vaccinated

Vaccinating children prevents diseases and protects lives - this was a key message promoted intensively during European Immunization Week (EIW), which was held in Moldova between 20 and 25 April 2015. The slogan of EIW 2015, which celebrated its 10th anniversary, was ‘Prevent. Protect. Immunize.’

The goal of EIW is to increase vaccination coverage by reminding parents and caregivers, health care professionals, policy and decision-makers, and the media of how important it is to vaccinate children against common but potentially deadly childhood illnesses on time.

The Deputy Minister of Health, Svetlana Cotelea, UNICEF Representative, Nune Mangasaryan, World Health Organization Representative, Jarno Habicht. Photo: UNICEF.

EIW was launched at a press club in the capital, Chisinau. It was attended by the Deputy Minister of Health, Svetlana Cotelea, UNICEF Representative, Nune Mangasaryan, World Health Organization Representative, Jarno Habicht, specialists of the National Centre for Public Health (NCPH), as well as mothers with children who shared their experience of vaccinating children and reiterated the message that every child needs to be vaccinated in order to grow up healthy and get the best start in life. The public health experts involved in the club's discussions stressed that immunization is one of the most important inventions of the medical world. It has eradicated many infectious diseases and has had a major impact on public health.

Worldwide, 2 to 3 million annual deaths are caused by vaccine-preventable diseases such as diphtheria, tetanus, polio, measles, pneumonia and rota virus infection. Due to new vaccines, it is now possible to protect adolescents and adults from diseases that pose a threat to life such as influenza, meningitis or cervical and liver cancer.

The Republic of Moldova has achieved remarkable progress in keeping children safe from 12 vaccine-preventable diseases. Before the implementation of a national immunization programme, the country had hundreds of cases of paralytic polio, tetanus and diphtheria, and thousands of cases of whooping cough, mumps, measles, rubella and hepatitis

B every year. This has changed dramatically in the past two decades, and cases of vaccine-preventable diseases have become an exception.

There have been no cases of polio since 1993 in Moldova, and the country has been declared polio-free. In the last 10 years, there were only three cases of tetanus in unvaccinated individuals and only four cases of rubella. The incidence of pertussis and mumps was reduced by about 80 times, hepatitis B, 40 times.

However, despite this strong evidence, around 2 out of 10 urban children were not vaccinated against preventable childhood diseases, according to the 2012 Multiple Indicator Cluster Survey data. The reasons for this are multiple, with parents often citing fears of side effects, the lack of confidence in the quality of vaccines, insufficient communication with health workers or exposure to incorrect information. Experts warn that unjustified refusal of vaccination increases the risk of diseases and outbreaks of epidemics.

In order to improve the public's awareness of the importance of vaccination for children's health, NCPH

organized 'open doors days' at the National Repository of Vaccines during EIW. The public was invited to visit and see for themselves the quality and safety of vaccines. Health workers held informative sessions for parents and young people organized flash mobs and awareness events, highlighting the benefits of vaccination.

Photo: UNICEF.

Săptămâna Europeană a Imunizării – „Preveniți. Protejați-i. Vaccinați-i”

Pentru a crește sănătos, fiecare copil trebuie vaccinat

În perioada 20-25 aprilie 2015, în Republica Moldova, la fel ca și în alte țări europene, s-a desfășurat Săptămâna Europeană a Imunizării, cu scopul de a atrage atenția opiniei publice asupra importanței imunizării pentru sănătatea publică.

Săptămâna Europeană a Imunizării a fost lansată la Chișinău în cadrul unui club de presă, la care au participat Svetlana Cotelea, Viceministrul Sănătății; Nune Mangasaryan, Reprezentantul UNICEF; Jarno Habicht, Reprezentantul Organizației Mondiale a Sănătății; specialiști ai Centrului Național de Sănătate Publică, precum și mame cu copii, care și-au împărtășit experiența vaccinării copiilor, reitând mesajul că pentru a crește sănătos, fiecare copil trebuie vaccinat.

Prezenți la clubul de discuții, specialiștii au afirmat că imunizarea este una din cele mai importante invenții ale medicinei, care a permis eradicarea multor boli infecțioase, având un impact major asupra sănătății publice. La nivel mondial, datorită imunizării sunt prevenite anual în jur de 2-3 milioane de decese, provocate de boli precum difteria, tetanosul, poliomielița, rujeola, pneumonia, infecția cu rota virus. Datorită vaccinurilor noi, în prezent, este posibilă protecția adolescenților și adulților de boli, care reprezintă o amenințare pentru viață, cum ar fi gripa, meningita sau cancerul de col uterin și ficat.

În Republica Moldova, datorită vaccinării au fost obținute succese remarcabile în prevenirea a 12 boli transmisibile prevenibile prin vaccinare. Dacă până la implementarea vaccinărilor, anual se înregistrau sute de cazuri de poliomieliță paralică, tetanos, difterie și mii de cazuri de tuse convulsivă, oreion, rujeolă, rubeolă și hepatită virală B, atunci în ultimele decenii aceste cazuri sunt singulare.

Începând cu anul 1993, în Republica Moldova nu a fost înregistrat nici un caz de poliomieliță, țara noastră fiind declarată liberă de această boală. Totodată, în ultimii 10 ani au fost înregistrate doar 3 cazuri de tetanos la persoane nevaccinate și doar 4 cazuri de rubeolă. Morbiditatea prin tuse convulsivă

Viceministrul Sănătății, Svetlana Cotelea, și Reprezentantul UNICEF, Nune Mangasaryan, la lansarea Săptămânii Europene a Imunizării la Chișinău.
Fotografie: UNICEF.

și oreion a fost redusă de circa 80 de ori, hepatită virală B – de 40 de ori.

În pofida acestor dovezi, astăzi în Republica Moldova circa doi din zece copii din mediul urban nu sunt vaccinați împotriva bolilor copilăriei, arată datele Studiului de Indicatori Multipli în Cuiburi din 2012. Cauzele sunt multiple, adesea părinții invocând frica de reacții adverse, neîncrederea în calitatea vaccinurilor, comunicarea insuficientă cu lucrătorii medicali, precum și expunerea la surse neveridice de informare. Specialiștii atenționează că refuzurile neargumentate de la vaccinare sporesc riscul de apariție a bolilor prevenibile prin vaccinuri și a epidemiilor.

În scopul conștientizării publice a importanței vaccinării pentru sănătatea copiilor, în perioada 20-25 aprilie 2015, Centrul Național de Sănătate Publică a organizat „Zilele ușilor deschise” la Depozitul Național de Vaccinuri pentru ca populația să se convingă de calitatea și siguranța vaccinurilor. Totodată, în sprijinul mesajelor din cadrul Săptămânii Europene a

Imunizării, au fost organizate sesiuni de informare a părinților de către lucrătorii medicali, flash-mob-uri și evenimente publice, care au atras atenția părinților asupra beneficiilor vaccinărilor.

Săptămâna Europeană a Imunizării cu sloganul „Preveniți. Protejați-i. Vaccinați-i”, organizată tradițional în perioada 20-25 aprilie, a ajuns în 2015 la cea de-a zecea ediție.

Mesajele Săptămânii Europene a Imunizării. Fotografie: UNICEF.

The UNICEF Hot-air Balloon Arrived in Moldova to “Fly High for Kids”

“We All Want Our Children to Be Able to „Fly High” Today and in Future Life”

A unique event dedicated to children’s rights was held in Budești, Chisinau, on 15 April 2015. Over 400 children, parents, community members along with senior government officials, UNICEF staff and local authorities observed the launch of the “Flying High for Kids” UNICEF hot-air balloon. The event is part of a global UNICEF project initiated by international pilot Andrew Parker, aiming to fly the balloon in several countries to raise awareness about child rights and inspire children to follow their dream.

So far the balloon has flown in more than 20 countries in Europe, Australia, and Central Asia communicating to children worldwide that no matter what country they live in, they share the same rights and deserve a happy childhood.

Andrew Parker initiated the project, “Flying High for Kids” in 2013, in partnership with UNICEF, the largest international organization to promote and protect children’s rights.

With a team of two, travelling with a truck, the balloon arrived in Moldova at a time when UNICEF and partners mark the 20th anniversary of UNICEF’s presence in the country. On this occasion, the event was attended by Government officials and UNICEF

representatives, who iterated the importance of joint efforts in support of children.

“Moldova has conducted multiple reforms in health, education, and child protection, which allow children to live better today compared to 20 years ago. This would not have been possible without the support of development partners, especially the United Nations Children’s Fund. We are grateful for the support and enormous contribution to the realization of children’s rights in our country,” said Boris Gilca, Adviser on healthcare and social development issues to the Prime-minister of the Republic of Moldova.

Nune Mangasaryan, the UNICEF Representative committed the continuing support of the organization for all the children of Moldova, especially most vulnerable ones, to help improve their lives. “We are pleased that today’s event takes place in a rural community, with children, families, parents, grandparents and authorities gathered together. I invite you all to join efforts for the future of children in Moldova, as we all want our children to be able to „Fly High” today and in future life.”

The UNICEF balloon “Flying High for Kids” was launched into the air in the presence of hundreds of children and adults, flying for 30 minutes over Budești and nearby communities. The event was a unique celebration for children who had the opportunity to interact with UNICEF team and Andrew Parker and learn more not only about their rights, but also the rights of children in other countries.

The launching of the “Flying High for Kids” UNICEF hot-air balloon. Photo: UNICEF.

Un balon cu aer cald UNICEF a ajuns în Moldova pentru a „Zbura sus pentru copii”

„Vrem ca toți copiii să poată „Zbura cât mai sus”

Un eveniment inedit dedicat drepturilor copiilor s-a desfășurat în comuna Budești, municipiul Chișinău, pe 15 aprilie 2015. Într-o atmosferă de sărbătoare peste 400 de copii și părinți, alături de înalți oficiali de stat, reprezentanți UNICEF și autorități locale, au admirat un uriaș balon cu aer cald cu inscripția „Zburăm sus pentru copii”, care a ajuns în Moldova în cadrul unui turneu mondial.

Evenimentul face parte dintr-un proiect global UNICEF inițiat de pilotul internațional Andrew Parker, care și-a propus să zboare cu balonul în mai multe țări ale lumii pentru a atrage atenția asupra drepturilor copiilor și a încuraja copiii să-și urmeze visele.

Până în prezent, Andrew Parker a vizitat peste 20 de țări din Europa, Australia, Asia Centrală, adunând copiii din toată lumea în jurul ideii că indiferent de țara în care locuiesc, ei au aceleași drepturi și merită să aibă o viață mai bună. Moldova este cea de-a 22-a țară pe care o vizitează. Pilotul a inițiat proiectul „Zburăm sus pentru copii” în 2013, în parteneriat cu UNICEF, cea mai mare organizație internațională de promovare și protecție a drepturilor copiilor. În total, în cadrul acestui proiect care va dura până în 2017, urmează a fi vizitate în jur de 100 de țări.

În Republica Moldova, zborul balonului cu aer cald a coincis cu aniversarea celor 20 de ani de când oficiul

UNICEF activează în țară. Cu acest prilej, la eveniment au participat reprezentanți ai Guvernului și UNICEF, care au reiterat importanța eforturilor comune în sprijinul copiilor.

„Moldova a realizat multiple reforme în domeniul sănătății, educației, protecției copilului, care au permis copiilor de astăzi să trăiască mai bine în comparație cu 20 de ani în urmă. Acest lucru nu ar fi fost posibil fără sprijinul partenerilor de dezvoltare, în special Fondul Națiunilor Unite pentru Copii, căruia îi mulțumim pentru suport și pentru contribuția enormă la realizarea drepturilor copiilor în țara noastră”, a spus Boris Gilca, Consilier în domeniul ocrotirii sănătății și dezvoltării sociale al Prim-ministrului Republicii Moldova.

Nune Mangasaryan, Reprezentantul UNICEF, a reiterat în continuare sprijinul organizației pentru ca toți copiii din Moldova, în special cei mai vulnerabili, să aibă o viață mai bună. „Ne bucurăm că evenimentul de astăzi se desfășoară într-o comunitate rurală, alături de copii, familii, părinți, bunei și autorități. Vă invit pe toți să ne unim eforturile pentru viitorul copiilor din Moldova, deoarece cu toții vrem ca ei să poată „Zbura cât mai sus”, a menționat Reprezentantul UNICEF în Moldova.

Balonul UNICEF „Zburăm sus pentru copii” s-a ridicat în aer în prezența copiilor și părinților, aflându-se timp de 30 de minute deasupra comunei Budești și altor localități din apropiere. Evenimentul a fost o sărbătoare unică pentru copii, care au avut posibilitatea să interacționeze cu vestitul pilot internațional Andrew Parker și să afle mai multe despre drepturile lor, dar și ale copiilor din alte țări. Andrew a împărțit copiilor din Moldova ilustrate cu mesaje ale copiilor din alte țări și a colectat mesaje despre visele copiilor moldoveni. În felul acesta pilotul, ajutat de UNICEF, va realiza un dialog între copiii lumii, promovând egalitatea în drepturi, pacea și incluziunea socială.

Evenimentul UNICEF „Zburăm sus pentru copii” a reunit copii, părinți, oficiali, parteneri de dezvoltare, autorități locale. Fotografie: UNICEF.

Fotografie: UNICEF.

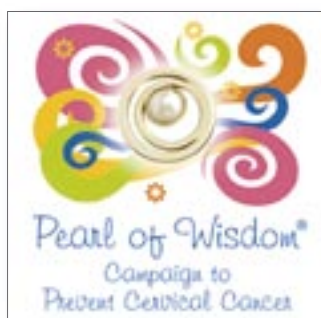
“Pearl of Wisdom”: National Partnership to Prevent Cervical Cancer

The European Cervical Cancer Prevention Week in Moldova

Almost every case of cervical cancer could be prevented by effective cervical screening programmes together with vaccination against the Human Papilloma Virus. So why, when we could prevent almost every case, do 60,000 women develop and 30,000 women die from cervical cancer every year in Europe?

There are two main reasons: (1) Many countries still do not have effective cervical screening and HPV vaccination programmes so women in these countries just do not have access to them, (2) Even where these programmes are in place, many women have not been made aware of their importance so they do not use them. Under the leadership of the Ministry of Health, national partners with support from UNFPA and the European Cervical Cancer Association (ECCA), Moldova is strengthening its response to these issues.

The European Cervical Cancer Prevention Week called “Pearl of Wisdom” was launched in 2007 to address these issues by organizing events to raise awareness of cervical cancer and how it can be prevented. The Republic of Moldova joined the Campaign in 2012 and since then, every year during last week of January Moldova joins European efforts in combating this problem. Significant progress has been made in the national response to date in terms of situational analysis, development of the national plan for the

Pearl of wisdom – symbol of the cervical cancer prevention campaign.

implementation of cervical screening. However, we know that 3-4 women per week are still dying of cervical cancer. The proportion of cervical cancers diagnosed in the latest stages when treatment is more complicated, more expensive and less successful, increased in recent years and represents 60% of cases diagnosed. Cervical cancer affects younger women, with the majority of cases occurring between 35-60 years of age. This is a time when most women are working, caring for their families or doing both, so the social impact of

cervical cancer is greatly increased because it removes mothers from their families and workers from the economy.

The Cervical Cancer Prevention Week in the Republic of Moldova was organized from 25-31 January 2015 as a partnership of the Ministry of Health, Medical National Insurance Company, Institute of Oncology, National Centre for Public Health, Reproductive Health Training Centre, Y-PEER Network Moldova, European Cervical Cancer Association, UNFPA, schools, universities and local public authorities. Many medical facilities across the country organized “open doors” days to boost the information about the importance of screening for cervical cancer. TV and Radio talk shows, informational sessions provided by doctors presenting and discussing methods to prevent cervical cancer, distributing materials to women in public places – all these events

communicated an enormous amount of information to women, helping them to understand the importance of this issue and motivating them to participate in screening to prevent cervical cancer and live long and healthy lives

The 2015 campaign involved more partners than ever before and as the national implementation plan takes off, there is hope that real progress can now be made. UNFPA will continue to provide technical support to helping Moldova enhance the quality of its national response, including through making connections with relevant institutions in European countries.

Cervical cancer awareness in shopping centres. Photos: UNFPA.

„Perla înțelepciunii”: Parteneriat național pentru prevenirea cancerului de col uterin

Săptămâna Europeană de prevenire a cancerului de col uterin în Moldova

Aproape fiecare caz de cancer de col uterin ar putea fi prevenit prin programe eficiente de screening de col uterin, împreună cu vaccinarea împotriva Virusului Papilloma Uman. Așadar, de ce 60 000 de femei dezvoltă și 30 000 de femei mor din cauza cancerului de col uterin în fiecare an în Europa, când am putea preveni aproape fiecare caz?

Există două motive principale: (1) Multe țări încă nu au programe eficiente de depistare și vaccinare HPV de col uterin, astfel încât oamenii din aceste țări pur și simplu nu au acces la ele. (2) Chiar acolo unde aceste programe există, multe femei nu sunt conștiente de importanța lor, astfel încât nu le folosesc.

Republica Moldova își fortifică capacitățile pentru soluționarea acestei probleme sub conducerea Ministerului Sănătății, partenerilor naționali cu sprijinul UNFPA și Asociației Europene pentru Cancer de Col Uterin (ECCA).

Săptămâna Europeană de prevenire a cancerului de col uterin, numită „Perla înțelepciunii”, a fost lansată în 2007 pentru a aborda aceste probleme prin organizarea de evenimente care au ca scop sporirea gradului de conștientizare a cancerului de col uterin și modului în care acesta poate fi prevenit. Republica Moldova a aderat la campania din 2012 și de atunci, în fiecare an, în ultima săptămână din ianuarie, Moldova se alătură eforturilor europene în domeniu. Până în prezent, au fost realizate progrese semnificative în ceea ce privește analiza situației și elaborarea Planului Național pentru implementarea screening-ului de col uterin. Cu toate acestea, în fiecare săptămână în Moldova mor 3-4 femei din cauza cancerului de col uterin. Proportia de cancer de col uterin diagnosticat în ultimele stadii, atunci când tratamentul este mai complicat, mai scump și cu o rată a succesului mai mică, a crescut în ultimii ani și reprezintă 60%. Cancerul de col uterin afectează femeile mai tinere, iar majoritatea cazurilor apar între 35 și 60 de ani. Acesta este momentul în care cele mai multe femei lucrează, au grijă de familiile lor sau fac ambele lucruri, astfel încât impactul social al cancerului de col uterin este mult mai mare, deoarece elimină mamele din familie și forța de muncă din economie.

Săptămâna de prevenire a cancerului de col uterin în Republica Moldova s-a desfășurat în perioada 25-31 ianuarie 2015 în parteneriat cu Ministerului Sănătății, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Institutul Oncologic, Centrul Național de Sănătate Publică, Centrul de Sănătate Reproductivă, Rețeaua de Tineri Educatori de la Egal la Egal, Asociația Europeană a Cancerului de Col Uterin, UNFPA, școli, universități și autoritățile publice locale.

Multe instituții medicale din întreaga țară au organizat „Ziua ușilor deschise” pentru a oferi informații despre importanța screening-ului pentru cancerul de col uterin. Emisiuni TV și radio, sesiuni de informare oferite de medici care prezintă și discută metodele de prevenire a cancerului de col uterin, distribuția în locuri publice a materialelor adresate femeilor – toate aceste acțiuni au comunicat un volum enorm de informații pentru femei, ajutându-le să înțeleagă importanța acestei probleme și motivarea de a participa la screening pentru a preveni cancerul de col uterin și pentru a trăi o viață lungă și sănătoasă.

Campania din 2015 a implicat un număr de parteneri mai mare ca oricând și, odată cu lansarea Planului Național de implementare, există speranța realizării unor progrese reale. UNFPA va continua să ofere asistență tehnică pentru a ajuta Republica Moldova în îmbunătățirea calității răspunsului la nivel național, inclusiv prin crearea legăturilor cu instituții relevante din țările europene.

Rețeaua de Tineri Educatori de la Egal la Egal distribuie materiale informative privind prevenirea cancerului de col uterin. Fotografie: UNFPA.

Building an Evidence Base for Policy Decisions in Human Resources for Health

“Better Managing the Mobility of Health Professionals in the Republic of Moldova”

In the area of human resources for health the database development to have full overview of the resources and start medium term planning, capacity building on human resources management in facilities, international bilateral agreements framework regarding the mobility of health professionals, alignment of the curricula to international standards, draft regulations were components of the broader initiative coordinated by the World Health Organization from 2011-2015 with financial support from the European Union.

For the past four years, the “Better managing the mobility of health professionals in the Republic of Moldova” project has worked to analyse the migration of health professionals and to strengthen management capacities for human resources for health (HRH) in the Republic of Moldova. As health professionals have continued to migrate abroad over the past 20 years in search of more better paid work and more rewarding opportunities, the Republic of Moldova has suffered from a brain drain and brain waste. To combat this, the initiative has worked to promote legal and circular migration, diminish the negative effects of brain drain and brain waste, and facilitate the reintegration of health professionals returning to the national health system. The project succeeded in identifying issues concerning the migration and mobility of health workers and in developing mechanisms for the motivation and retention of health personnel at the national level, which have been instrumental in strengthening the Republic of Moldova’s health systems.

FIRST HRH DATABASE IN THE COUNTRY

To increase the Health Ministry’s efficiency in managing health human resources, an Information System on Human Resources for Health Evidence (SIERUSS), a complex tool for collecting, analysing and reporting data regarding human resources was launched in February 2015. Created with the support of WHO, the SIERUSS gives human resource specialists the ability to consolidate and track information about medical personnel in one database, which enables the Health Ministry to easily compile data on health professionals’ employment and mobility,

job vacancies and turnover, and continuing professional education.

The database currently contains 59 000 people from the health system, 36,400 of whom are health workers. Since 2013, every medical institution has been required to input their entire workforce into SIERUSS, and every medical education institution has been required to enter annual data on graduates who have received their licence diplomas. The current figures include information from the private sector as well as graduates of the Nicolae Testemitanu State University of Medicine and Pharmacy and the country’s five medical colleges. It is expected that the data is used by national authorities as the Ministry of Health and Healthcare Management Centre for whole health system level medium term planning to inform training and financing decisions, as well health care facility level planning and better management.

MULTIPLE APPROACHES – STUDIES, STRATEGY, REGULATION, BILATERAL AGREEMENTS, PROFESSIONAL TRAINING PROGRAMMES AND CAPACITY BUILDING

As many health professionals who have left the country have faced difficulties in obtaining full recognition of their qualifications, which remains a critical problem for doctors and nurses from the Republic of Moldova, WHO engaged many international experts to review and adapt post-university and secondary medical education programmes in the Republic of Moldova to European and international requirements. To facilitate integration, a distance learning platform was developed in the State University of Medicine and Pharmacy “Nicolae Testemitanu” to support migrant health workers and those who have returned home.

To support circular and legal migration, the Government of the Republic of Moldova approved the Intergovernmental Framework Agreement on the migration of health professionals in 2013 and initiated negotiations with the destination countries with the highest migration flow. The negotiation capacities for multi-sectorial teams were strengthened and after several rounds of negotiations, the first Memorandum of Understanding in the area of health professionals’ migration was signed in 2014 between the Republic of Moldova and the Federal Republic of Germany. Currently the Ministry of Health has initiated the negotiations with number of countries to facilitate circular migration.

With assistance from WHO, the Ministry of Health has initiated a number of activities concerning drafting and amending available normative documents - Human Resources for Health Development Strategy; the payroll system for health system workers; and principles for employment of medical workers, among other things. The experts have contributed to the development of policy documents by assisting the Ministry of Health to use global experience to develop and implement changes at the local level. Moldova is one of the lead countries in the European Region to translate the WHO Global Code of Practice on the International Recruitment of Health Personnel.

Not least, WHO health policy series of studies regarding the migration of health professionals has generated evidence to inform decision- and policy-making and to take forward the recommendations regarding the human resources for health.

From left: Mihai Ciocanu, former deputy Minister of Health, Dr Jarno Habicht, WHO Representative in Republic of Moldova, Dr Galina Perfliieva, Programme Manager, Human Resources for Health, Division of Health Systems and Public Health, WHO Regional Office for Europe. Photo: WHO.

Noi evidențe pentru luarea deciziilor în domeniul resurselor umane în sănătate

„Îmbunătățirea managementului cadrelor medicale în Republica Moldova”

Elaborarea bazei de date a resurselor umane în sănătate și planificarea acestora pe termen mediu, fortificarea capacităților, conceptul-cadru al acordurilor bilaterale în domeniul mobilității cadrelor medicale, ajustarea curriculumurilor la standarde internaționale, noi acte legislative – toate acestea reprezintă componente ale unui larg proiect coordonat de Organizația Mondială a Sănătății între anii 2011 și 2015 cu sprijinul financiar al Uniunii Europene.

În ultimii patru ani, în cadrul proiectului „Îmbunătățirea managementului mobilității cadrelor medicale din Republica Moldova” au fost elaborate o serie de studii privind tendințele de migrație a lucrătorilor medicali, fiind consolidate, în același timp, capacitățile de management în domeniu. Deoarece medicii și asistentele medicale continuă să plece peste hotare în căutarea unor munci mai bine plătite, Republica Moldova se confruntă cu grave fenomene precum exodul de creiere. În context, proiectul a urmărit obiectivul să promoveze migrația legală și circulară, să diminueze efectele negative ale exodului de creiere și să faciliteze reintegrarea lucrătorilor medicali în sistemul național de sănătate. Identificând problemele legate de migrația și mobilitatea lucrătorilor medicali, proiectul a contribuit la elaborarea noilor mecanisme de motivare și reținere a cadrelor medicale, aspecte importante pentru fortificarea oricărui sistem de sănătate, inclusiv cel din Republica Moldova.

PRIMA BAZĂ DE DATE DIN ȚARĂ ÎN DOMENIUL RESURSELOR UMANE ÎN SĂNĂTATE

Pentru a spori eficiența Ministerului Sănătății în gestionarea resurselor umane de sănătate, în februarie 2015, a fost lansat Sistemul Informatic de Evidență a Resurselor Umane din Sistemul Sănătății (SIERUSS). Creat cu suportul OMS, SIERUSS este un instrument real de monitorizare a situației resurselor umane din sănătate care, oferind informațiile privind numărul de lucrători medicali și alte date personale, permite Ministerului Sănătății să gestioneze angajarea și mobilitatea lucrătorilor medicali, fluctuațiile și fluxurile acestora, posturile aprobate și suplinite, managementul resurselor umane, informații despre instruirea lor continuă și să analizeze tendințele de migrație în sistemul de sănătate și să planifice forța de muncă în domeniu. La ora actuală, în baza de date sunt introduse 59.000 de persoane din sistemul sănătății, inclusiv sectorul privat, dintre care 36.400 sunt lucrători medicali. Cifrele cuprind, de asemenea, informații despre absolvenții Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”

și ai celor cinci colegii de medicină din țară din perioada 2002-2013. Din 2013, fiecare instituție medicală este obligată să introducă în SIERUSS datele despre personalul instituției, iar fiecare instituție de învățământ medical, anual - datele despre absolvenții care și-au luat diploma de licență.

ABORDĂRI MULTIPLE – STUDII, STRATEGII, REGULAMENTE, ACORDURI BILATERALE

În contextul migrației, majoritatea cadrelor medicale care au plecat peste hotare și-au echivalat cu greu diplomele de studii, iar recunoașterea calificărilor mai rămâne o problemă pentru medicii și asistentele medicale din Republica Moldova. Lipsa integrării pe piața forței de muncă reprezintă o pierdere importantă a potențialului lucrătorilor medicali migranți, precum și o pierdere de resurse atât pentru țara de origine, cât și pentru țara de destinație. În acest context, OMS a angajat experți internaționali pentru a revizui și ajusta curriculumurile de studii post-universitare și cele de studii medii de specialitate la standarde internaționale. Pentru a sprijini lucrătorii medicali migranți și pe cei care au revenit acasă, dar și pentru a facilita integrarea acestora, în cadrul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a fost elaborată o platformă de studii la distanță.

De asemenea, cu scopul de a susține mobilitatea circulară și legală, în 2013, Guvernul Republicii Moldova a aprobat Acordul interguvernamental-cadru în domeniul migrației personalului medical și Hotărârea de Guvern cu privire la inițierea negocierilor cu țările în care pleacă preponderent cetățenii țării. După mai multe runde de negocieri, în 2014, a fost semnat primul Memorandum de Înțelegere în domeniul migrației cadrelor medicale dintre Republica Moldova și Republica Federală a Germaniei.

Cu ajutorul OMS, Ministerul Sănătății a inițiat și acțiuni de elaborare și modificare a unor documente, precum Strategia de dezvoltare a resurselor umane în sănătate, mecanismul de salarizare a lucrătorilor din sistemul sănătății, principiile de angajare a personalului medical și multe altele, beneficiind de ajutorul unor experți OMS valoroși, care au contribuit

la utilizarea experienței globale în elaborarea și implementarea schimbărilor la nivel local. Moldova este una din țările-lider din regiunea europeană în ceea ce privește transpunerea în practică a Codului global de practici a OMS privind recrutarea internațională a personalului medical.

Nu în ultimul rând, studiile despre migrația lucrătorilor medicali din cadrul seriei OMS de lucrări în domeniul politicilor de sănătate au generat evidențe bazate pe dovezi și recomandări ce urmează a fi luate în considerare de către factorii de decizie în domeniul resurselor umane în sănătate.

Dr. Ala Nemerenco, Coordonatorul Proiectului „Îmbunătățirea managementului cadrelor medicale în Republica Moldova”. Fotografie: OMS.

Social Laundry and Socialization Service – A Model of Social Inclusion for Elderly in Rural Community

„You Can’t Even Imagine How Much this Service Means for Vulnerable Old People”

Singerei Noi is a village with more than 900 elderly people (800 women), 90 of which have various disabilities (70 women). As major part of old people in Moldova, they have poor standard of life and are extremely vulnerable. The demand for community-based social services exceeds the local public administration capacities, therefore the need to develop services with a community accent, as an alternative to institutional services, is more than obvious.

Based on what is mentioned above an initiative group formed by a dozen of local seniors, entered into partnership with the local public authorities to develop a laundry service for the elderly. The centre is equipped with washing machines, bought through a grant from Joint Integrated Local Development Programme (JILDP). The local authorities provided the space; residents of the community were mobilized and gave financial donations, collected furniture, library books, and interactive games which transformed the space in a friendly environment for socialization.

The laundry services are offered for free for the most vulnerable among the elderly and people with disabilities. Together with the local social assistance service, a list of 150 persons who should benefit for free was approved. The rest of local population benefits from laundry services paying a certain price. The service is an essential one for the community, as there is no water supply system in Singerei Noi. The money raised is used for further development of Centre’s activities, ensuring durability.

Ana Malinovschi is 78 years old and has difficulties in reaching the centre. Therefore, her neighbour collects her laundry and several other elderly people from the neighborhood and brings it to the centre. Sometimes, he drives Ms. Ana in his horse-drawn cart to the Centre, where she is very happy to meet people of the same age. “Unfortunately, I don’t have any relatives to help me with the

Official launch of the Centre for Social Laundry and Socialization Service. Photo: UNDP.

chores. We do not even have running water and washing clothes is always a difficult task for me. You can’t even imagine how much this service means for vulnerable old people like me,” said Ana Malinovschi.

Besides the local ownership, there are several partnership established around the newly created service. The initiative group has involved pupils to help elderly who have difficulty getting around to bring their laundry to the centre in the morning, on their way to school and take it back after classes.

The community socialization and laundry service for the elderly is one of the 20 community projects supported financially and methodologically by Joint Integrated Local Development Programme, which assists the State Chancellery of the Government of Moldova to implement decentralization strategy. The Programme is implemented by the United Nations Development Programme (UNDP) and the United Nations Entity for Gender Equality and Women Empowerment (UN Women), with financial support from the Government of Denmark.

JILDP has supported the empowerment of community groups from 20 Moldovan localities to become dialogue partners of LPAs. As a result, 20 human rights and gender mainstreamed projects (with JILDP contribution up to \$5,000) were implemented as part of local empowerment process. The projects range from improved sports facilities, renovated kitchen and dining spaces in educational institutions, improved accessibility to local service-providers, to the creation of community information centres, accessibility services to women and vulnerable groups in terms of access to education, healthcare and social services, as well as inclusion and capacity building.

In order to scale-up their experience, the initiative group from Sangerei Noi organized an official launch event, joined by other local community groups who intend to initiate similar community services.

Beneficiaries have an interesting place for socialization. Photo: UNDP.

Spălătoria socială – model de incluziune a persoanelor în etate din comunitățile rurale

„Nici nu vă imaginați cât de mult înseamnă pentru bătrânii neputincioși acest lucru!”

În comuna Sîngerei Noi sunt circa 900 persoane în etate, dintre care peste 800 sunt femei și mai mult de 90 persoane cu dizabilități (70 femei). La fel ca majoritatea bătrânilor din Moldova, aceștia au condiții precare de viață, ceea ce îi face extrem de vulnerabili. Cererea pentru servicii sociale comunitare depășește capacitățile administrațiilor publice locale pentru a le oferi. Prin urmare, necesitatea de a dezvolta servicii ca o alternativă la serviciile instituționale este mai mult decât evidentă.

Un grup de inițiativă format din persoane din localitatea Sîngerei Noi (Sîngerei) au creat un parteneriat cu autoritățile publice locale în vederea dezvoltării unui serviciu de spălătorie pentru persoanele în vârstă. Centrul este dotat cu mașini de spălat, cumpărate dintr-un grant oferit de Programul Comun de Dezvoltare Locală Integrată (PCDLI). Pentru crearea unui astfel de serviciu, autoritățile locale au oferit spațiul necesar, iar locuitorii comunei au fost mobilizați și au donat bani, mobilier, cărți pentru bibliotecă, jocuri interactive. Astfel, Centrul s-a transformat într-un mediu prietenos de socializare pentru bătrâni.

Aici sunt oferite servicii gratuite de spălare a rufelor pentru cele mai vulnerabile persoane în etate și cu dizabilități. Serviciul local de asistență socială a identificat potențialii beneficiari și a aprobat o listă de 150 de persoane care pot beneficia gratuit de serviciile de spălare a rufelor. Ceilalți doritori pot spăla rufe contra unui anumit cost. Serviciul este unul esențial pentru comunitate, pentru că nu există un sistem de alimentare cu apă în Sîngerei Noi. Bani adunați în rezultatul prestării serviciilor sunt utilizați pentru dezvoltarea în continuare a activităților Centrului, ceea ce îi asigură durabilitatea.

Ana Marinovschi este o bătrână de 78 de ani care nu se poate deplasa până la acest Centru. De aceea, vecinul său strânge rufe de la ea și de la mai mulți bătrâni pentru a le duce cu căruța la spălătorie. Uneori o ia și pe doamna Ana, care este foarte bucură că poate comunica cu semenii săi. „Mie nu are cine să-mi aducă măcar apă de băut, nemaivorbind despre spălutul rufelor. Nu avem apă și spălutul este un lucru complicat. Nici nu vă imaginați cât de mult înseamnă pentru bătrânii neputincioși acest serviciu”, a spus Ana Marinovschi, locuitoare a comunei Sîngerei Noi.

Tineri voluntari de la Sîngerei Noi. Fotografie: PNUD.

Acesta este un proiect realizat la inițiativa comunității, în plus, au fost stabilite mai multe parteneriate în baza serviciului nou creat. De exemplu, grupul de inițiativă a implicat elevii pentru a ajuta persoanele în vârstă cu dificultăți în mișcare să aducă rufe la Centrul de dimineață, în drum spre școală și să le ia înapoi după ore.

Crearea serviciului de spălătorie și de socializare pentru persoanele în etate este unul dintre cele 20 de proiecte susținute financiar și metodologic de către Programul Comun de Dezvoltare Locală Integrată (PNUD și UN Women) cu suportul financiar al Guvernului Danemarcei.

Programul Comun de Dezvoltare Locală Integrată a susținut abilitarea grupurilor comunitare din 20 de localități ale Republicii Moldova pentru ca acestea să devină parteneri de dialog ai APL. Ca urmare, au fost implementate 20 de proiecte integrate care au în vizor respectarea drepturilor omului și egalitatea de gen (cu contribuție PCDLI de până la 5.000 dolari SUA). Proiectele vizează îmbunătățirea spațiilor pentru activități sportive, renovarea spațiilor pentru alimentare în instituțiile de învățământ, extinderea accesului la prestatorii de servicii locale, crearea de centre de informare comunitare, servicii de accesibilitate pentru femei și grupurile vulnerabile privind accesul la educație, sănătate și servicii sociale, precum și incluziunea și consolidarea capacităților.

Pentru a disemina experiența pozitivă obținută, grupul de inițiativă din Sîngerei Noi a organizat un eveniment oficial de lansare al Centrului, la care au participat alte grupuri comunitare locale care doresc să inițieze servicii comunitare similare.

Spălătoria socială pentru oamenii în etate de la Sîngerei Noi. Fotografie: PNUD.

The New Women MPs, Determined to Change the Face of Moldovan Politics

Promoting a Political Culture Based on Facts Rather than Unsupported Statements

"In light of the recent progress in women's representation in Moldova's Parliament, we are happy to witness the enthusiasm of the women MPs and their drive to make a change for the people of Moldova," said Dafina Gercheva, United Nations Resident Coordinator in Moldova and UNDP Permanent Representative.

Ms. Gercheva continued "we, as UN and through the "Women in Politics" Program, that aims to improve women's participation in politics and decision-making processes, are proud to be part of this transformation process and are here to support women in fulfilling their rights. Though the parliamentary elections are past, the local elections are yet another opportunity in which women can be better represented in decision-making positions."

While only 19 women represented the interests of citizens in the previous Parliament of the Republic of Moldova, 21 of 101 MPs in the current Parliament are women and eight are serving their first mandate. However, the number of women in Parliament is still lower than the average representation of women in the European Union, where women account for 27% of all MPs in European national parliaments. Even so, women MPs in the new Parliament of Moldova are determined to promote a political culture based on facts rather than unsupported statements.

Mihaela Spataru has served in politics for seven years and became a member of the new Moldovan Parliament in December 2014. "In my opinion, being a Member of Parliament means, first of all, more responsibility, and in my case, responsibility towards the young men and women of Moldova. The trust with which the citizens of Moldova have credited me, especially the young ones, must be honoured with maximum accountability and effort," says Mihaela Spataru.

Accordingly, Mihaela Spataru set two priorities for her mandate as MP – more jobs for young people from Moldova and an education system that responds to, and anticipates, the needs of the local and global economy. "It is important to offer more secure and better paid jobs to our young people, here, at home, and invest more in vocational education," she said. That is in the context where according to official data youth unemployment in Moldova stands at 12.2 percent.

Youth are also the main concern for Marina Radvan, the youngest woman MP in Moldova. "As the youngest female politician, I want first to focus my work on solving the difficulties faced by young people. We must do whatever it takes to motivate young men and women to study and work here," says Radvan, considering that 19.4 percent of young men and women from Moldova have moved abroad for work or looking for work.

A better life for men and women in Moldova is what Valentina Buliga will strive to achieve during her mandate as MP. A Member of Parliament from 2005-2009, Valentina Buliga is returning to the same position after serving as the Minister of Social Protection and Family from 2009-2014, giving her the opportunity to continue towards her goal of making people's lives safer. "I wish for healthcare, social protection and education to be based

on certain principles so that these become sustainable over time and are able to meet the expectations of children, young people and older people in the Republic of Moldova," Valentina Buliga stated. During her mandate, Buliga also wants all women MPs to find a common voice on issues

that unite them as women, as wives, as mothers and politicians. "When men, in particular, and society at large, understand that we can support each other, that we can promote concrete draft laws and joint initiatives transcending any party lines, I believe that the results can be so much better than what we had before," she says.

And to prove that all women can and want to unite their forces for a common mission after a break of many years, women MPs from all five factions of the Moldovan Parliament met, in March 2015 and decided to create a Joint Platform. The Platform aims, neither more nor less, to foster cooperation and advance issues of common interest for the development of the country.

Elena Gudumac also believes that things can and need to improve in Moldova, and women MPs have a significant role to play in this. With over ten years of political experience and first-hand knowledge of people's problems, she is confident that exercising her mandate will only benefit people. "My goal was not to sit as MP in the national Parliament, but if I am here, I think there is much that needs to be changed for the better. This includes the Education Code, healthcare system, infrastructure, the investment climate, pensions and many other areas that, in my opinion, not only must be improved, but require a different approach – one that is not against citizens, but towards them," says the MP.

Sound laws that are people-oriented are also the goal of newly elected MP Mihaela Iacob. Together with her colleague, Veronica Herța, who was also elected as an MP, she has benefited from the UN Programme "Women in Politics" capacity-building programme prior to the parliamentary elections next to 60 other aspiring women candidates. Mihaela Iacob's goals are centred on reforms in the IT sector and land management. "I came up with a proposal to amend the law on electronic communications, which requires the implementation of new technologies and hence would benefit Moldova. I also want to bring more clarity in cadastral legislation, Land Code, land fraud, etc. We must have a consistent legal framework, one law for all people," says Mihaela Iacob.

Although many of the women MPs did not exactly envision having access to the supreme legislative forum in the country, thanks to the consistent advocacy efforts and engagement of civil society organizations, including with the support of UN agencies, Moldova had an increase of women candidates (+3% compared to 2010 parliamentary elections) and more women elected in the Parliament (+3% compared to 2010). More, the new women MPs are ready to promote concrete actions benefiting all the people and to change the face of Moldovan politics.

And while Moldova is still on its way on reaching the pledge within the Millennium Development Goals – to have 40% women in local councils, 25% in district councils, 25% women mayors and 30% women in the Parliament by 2015, in support of this goal is the UN Programme "Women in Politics". Starting in mid-2014 and running until the end of 2016, the Programme aims to ensure the increased participation of women in politics and decision-making by creating an environment conducive to their meaningful participation and providing support for the capacity development of women before, during and after elections at the central and local levels. "Women in Politics" Programme is implemented in Moldova by UN Women and UNDP in partnership with two Civil Society Organizations – the East Europe Foundation and the Centre for Partnership Development – with financial support from the Government of Sweden.

Women MPs from the Moldovan Parliament joined together for the first time for a common purpose. March, 2015. Photo: Parliament of Moldova.

Noile femeile deputate sunt determinate să schimbe fața politicii moldovenești

Pentru o politică bazată pe fapte, și nu pe declarații

În timp ce doar 19 femei reprezentau interesele cetățenilor în Legislativul precedent al Republicii Moldova, în actualul Parlament, 21 din 101 deputați sunt femei, dintre care opt sunt la primul lor mandat. Totuși, numărul femeilor în Parlament rămâne în continuare mai mic decât media de reprezentare a femeilor în țările Uniunii Europene, unde prezența femeilor în parlamentele naționale europene este de 27 la sută. Chiar și așa, politicenele din noul Legislativ al Republicii Moldova sunt determinate să promoveze o politică bazată pe fapte, și nu pe declarații.

Mihaela Spătaru, noul deputat în Parlamentul Republicii Moldova.
Fotografie din arhiva personală.

Mihaela Spătaru are o carieră politică de șapte ani, iar din decembrie anul trecut este deputat în noul legislativ al țării. „Din punctul meu de vedere, să fii deputat în Parlamentul Republicii Moldova înseamnă, în primul rând, multă responsabilitate, iar în cazul meu, responsabilitate față de tinerii din Moldova. Creditul de încredere pe care l-am obținut din partea cetățenilor, în special cel al tinerilor, trebuie onorat cu maxim efort și pricepere”, opinează Mihaela Spătaru.

Așadar, Mihaela Spătaru va avea, pe durata activității sale de deputat, două priorități – locuri de muncă pentru tinerii din Moldova și un sistem de educație care răspunde la, și anticipează, cererile economiei locale și globale. „Este important să le oferim tinerilor noștri mai multe locuri de muncă sigure și bine plătite, aici, acasă, dar și să investim mai mult în educația vocațională”, consideră deputata. Asta în situația în care, precum arată datele oficiale, rata șomajului în rândul tinerilor din Republica Moldova este de 12,2 la sută.

Problemele tinerilor sunt și leitmotivul activității celei mai tinere deputate din legislativul moldovean, Marina Radvan. „În calitate de cea mai tânără femeie politician, în primul rând, mi-aș dori să rezolv dificultățile cu care se confruntă tinerii. Trebuie să facem tot ce ne stă în puteri ca să motivăm tinerii să învețe și să muncească aici”, precizează Marina Radvan, având în vedere că 19,4 la sută dintre tinerii și tinerele din Moldova sunt la muncă sau în căutare de lucru peste hotare.

La fel pentru o viață mai bună în Republica Moldova va lupta și Valentina Buliga. Fiind deputat în Parlamentul 2005-2009, Valentina Buliga se întoarce la aceeași poziție după ce a fost Ministru al Muncii, Protecției Sociale și Familiei între anii 2009 și 2014. Acest mandat îi oferă oportunitatea să-și atingă obiectivul până la capăt, și anume: să aducă siguranța zilei de mâine în viața oamenilor. „Mi-aș dori ca sistemul de sănătate, social, dar și de educație să fie bazate pe anumite principii, care să asigure funcționalitatea lor în timp și să răspundă așteptărilor atât ale unui copil, cât și ale unui tânăr sau unei persoane în etate”, a spus Valentina Buliga. Pe durata mandatului său, Valentina Buliga aspiră, de asemenea, ca toate doamnele deputate care au venit în Parlament să aibă o voce comună în ceea ce privește problemele care le unesc ca femei, ca soții, ca mame, ca femei politiciene. „Atunci când bărbații vor înțelege că noi putem fi solidare, că putem promova unele lucruri, indiferent de partidul din care facem parte, eu cred că rezultatele pot fi mult mai bune decât cele pe care le-am avut până acum”, mărturisește politiciană.

Și pentru a demonstra că femeile pot și doresc să-și unească forțele pentru o misiune comună, în martie curent, după o pauză

de mai mulți ani, femeile deputate din toate cele cinci fracțiuni ale Parlamentului Republicii Moldova s-au întâlnit și au decis să creeze o platformă comună. Platforma își propune, nici mai mult nici mai puțin, să promoveze pe agenda legislativă problemele de interes comun pentru a edifica o țară mai dezvoltată.

Și Elena Gudumac consideră că multe lucruri trebuie și pot fi îmbunătățite în Republica Moldova, iar femeile deputate joacă un rol important în acest sens. Având o carieră politică de peste zece ani și cunoscând problemele

oamenilor, este sigură că exercitarea mandatului său va fi în folosul oamenilor. „Scopul meu nu a fost să ajung deputat în Parlamentul Republicii Moldova, dar dacă sunt aici, cred că sunt multe lucruri care pot fi îmbunătățite sau care trebuie schimbate spre bine. Este vorba de Codul Educației, sistemul de sănătate, infrastructură, atragerea investițiilor, sistemul de pensii și multe alte lucruri care, după părerea mea, nu doar că trebuie îmbunătățite, dar au nevoie și de o altă abordare – una care să fie nu împotriva cetățenilor, ci orientate spre ei”, afirmă deputata.

Legi bune și orientate spre binele oamenilor își dorește și noua deputată Mihaela Iacob. Împreună cu colega ei, Veronica Herța, care a fost aleasă în calitate de deputat, de asemenea, a beneficiat de programul de dezvoltare a capacităților înainte de alegerile parlamentare împreună cu 60 de alte femei candidați, desfășurat de Programul ONU „Femeile în politică”. Scopurile Mihaelei Iacob sunt centrate pe reformele din sectorul IT și Fondul Funciar. „Am venit cu propunerea de modificare a Legii privind comunicațiile electronice, ce presupune implementarea unor tehnologiilor noi și care, implicit, ar aduce un beneficiu țării noastre. De asemenea, îmi doresc să aduc mai multă claritate în legile ce țin de cadastru, Codul Funciar, delapidările ce țin de terenuri. Trebuie să avem o concordanță în cadrul legal, o lege comună pentru toți oamenii”, spune Mihaela Iacob.

Deși multe dintre femeile deputate nu se așteptau să accedă la forul legislativ suprem din R. Moldova, datorită eforturilor consistente de advocacy și implicarea organizațiilor societății civile, inclusiv cu sprijinul Agențiilor ONU, Republica Moldova a avut o creștere a candidaților femei (+ 3% față de alegerile parlamentare din 2010) și mai multe femei alese în Parlamentul (+ 3% față de 2010). Mai mult, noile femei deputate sunt gata să promoveze acțiuni concrete de care să beneficieze toți oamenii și să schimbe fața politicii din Republica Moldova.

Și în timp ce Republica Moldova, în cadrul Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului, s-a angajat să aibă până în 2015 40% femei în consiliile locale, 25% în consiliile raionale și 25% femei primari, în susținerea acestui obiectiv vine Programul ONU „Femeile în politică”.

Începând de la mijlocul anului 2014 până la sfârșitul anului 2016, Programul are ca obiectiv îmbunătățirea participării femeilor în politică și în procesul de luare a deciziilor prin crearea unui mediu adecvat pentru participarea lor semnificativă și prin sporirea capacităților femeilor până la, în timpul și după alegerile locale. „Femeile în politică” este implementat de Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea Femeilor (UN Women) și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), în parteneriat cu Fundația Est-Europeană (EEF) și Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare (CPD), cu susținerea financiară a Guvernului Suediei.

„Având în vedere progresele recente în reprezentarea femeilor în Parlamentul Republicii Moldova, suntem bucuroși să fim martorii acestui entuziasm al femeilor deputate și dorința lor de a face o schimbare pentru oamenii din Moldova”, a declarat Dafina Gercheva, Coordonator Rezident al Organizației Națiunilor Unite în Moldova și Reprezentant Permanent PNUD.

Dna Gercheva a menționat: „Noi, Organizația Națiunilor Unite și Programul „Femeile în politică”, care are ca scop îmbunătățirea participării femeilor în politică și procesele de luare a deciziilor, suntem mândri să facem parte din acest proces de transformare și suntem aici pentru a sprijini femeile în exercitarea drepturilor lor. Deși alegerile parlamentare au trecut, alegerile locale sunt o altă oportunitate în care femeile pot fi mai bine reprezentate în procesele de luare a deciziilor”.

World Health Day 2015 in Republic of Moldova

“From Farm to Plate: Make Food Safe”

Every year in the Republic of Moldova, more than 10 000 cases of foodborne disease are registered, and this figure is growing. In response, and in recognition of World Health Day 2015, a series of food-safety events were held at a local and national level to support this year's theme, “From farm to plate: make food safe.”

At a joint national press conference with the Ministry of Agriculture and Food Industry and the National Agency for Food Safety, the Minister of Health, Mircea Buga, stressed that, “The main factors contributing to the spread of foodborne diseases in the Republic of Moldova are related to the marketing of foods in unauthorized places; health safety violations in food processing and neglecting

hygiene standards with food storage. The Republic of Moldova needs to bring national regulations on food safety up to international standards”.

Dr Jarno Habicht, WHO Representative in the Republic of Moldova, underlined the need to strengthen collaboration and coordination among various stakeholders and across all sectors. “WHO is continuously involved in Moldova to strengthen the public health service, including surveillance, address anti-microbial resistance, as well as facilitating engagement with Codex Alimentarius on standards and guidelines by WHO and FAO.”

The message “How safe is your food?” was a key-message for the awareness campaign conducted by the National Centre for Public Health from 2-9 April 2015.

HEALTH GALA – NATIONAL AWARDS CEREMONY RECOGNIZING THE BEST HEALTH PROFESSIONALS

In partnership with the Ministry of Health, the National Health Insurance Company and the Centre for Health Information and Communication, WHO organized the fourth anniversary of the Health Gala on 23rd April 2015 – a national awards ceremony acknowledging the performance and best achievements of health professionals in the country. The Minister of Health and the WHO Representative in the Republic of Moldova addressed some 200 health-sector managers, development partners and representatives of diplomatic missions during the event. Special awards were designated for 13 categories, including the best family doctor team, the best nursing team and the best lifelong health career achievement.

Dr Jarno Habicht, WHO Representative in Republic of Moldova addressing the audience. Photos: WHO.

Ziua Mondială a Sănătății 2015 în Republica Moldova

„De la fermă până în farfurie, mâncarea sigură să fie”

În fiecare an, în Republica Moldova se înregistrează peste 10 000 de cazuri de intoxicații alimentare, iar cifrele sunt în creștere. Drept răspuns la situația creată și în corespundere cu tematica Zilei Mondiale a Sănătății 2015, au fost desfășurate o serie de evenimente privind siguranța alimentară, atât la nivel local, cât și național pentru a susține tematica aleasă pentru anul curent: „De la fermă până în farfurie, mâncarea sigură să fie”.

În cadrul unei conferințe de presă, organizată în comun cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și Agenția Națională de Siguranță Alimentară, Ministrul Sănătății, Mircea Buga, a menționat că: „Principalii factori care contribuie la răspândirea bolilor cauzate de toxinfecțiile alimentare în Republica Moldova țin de comercializarea produselor alimentare în locuri neautorizate; încălcarea siguranței alimentare în procesarea alimentelor și neglijarea standardelor igienice în păstrarea produselor alimentare.

Republica Moldova trebuie să ajusteze reglementările naționale privind siguranța alimentară la standardele internaționale”.

Dr Jarno Habicht, Reprezentantul OMS în Republica Moldova, a subliniat necesitatea fortificării colaborării și coordonării între diverși actori cointeresați și toate sectoarele implicate. „OMS este implicat continuu în ceea ce privește consolidarea serviciului de sănătate publică din Republica Moldova, inclusiv supravegherea, abordarea rezistenței anti-microbiene, precum și facilitarea angajamentului privind *Codexul Alimentarius* și standardele și ghidurile elaborate de OMS și FAO”, a afirmat Reprezentantul OMS în Moldova.

Nu în ultimul rând, în perioada 2-9 aprilie 2015, Centrul Național de Sănătate Publică a desfășurat o campanie de informare, având ca mesajul principal întrebarea: „Cât de sigură este mâncarea ta?”.

GALA PREMIILOR ÎN SĂNĂTATE – CEREMONIA DE PREMIERE A CELOR MAI BUNE CADRE MEDICALE

Pentru al patrulea an consecutiv, în parteneriat cu Ministerul Sănătății, Compania Națională de Asigurări în Medicină și Centrul de Informare și Comunicare în Sănătate, OMS susține organizarea Galei Premiilor în Sănătate. Cea de-a patra ediție a avut loc la 23 aprilie și a constituit un eveniment de anvergură de recunoaștere a performanțelor și celor mai bune rezultate a profesioniștilor din domeniu.

Peste 200 de invitați, manageri de instituții, parteneri de dezvoltare și reprezentanți ai misiunilor diplomatice au fost oaspeții Galei. Premiile și trofee au fost acordate la 13 categorii speciale, printre care cea mai bună echipă a medicului de familie, cea mai bună echipă a asistenților medicali, premiul pentru întreaga carieră medicală.

Nune Mangasaryan, reprezentantul UNICEF înmânând Premiul pentru cel mai performant management al instituției medicale. Fotografii: OMS.

A Child's Dream Come True

Wheelchair and Inclusive Environment Helped Mihaela to Become an Independent Child

On 15 January 2015, most of the children from the Republic of Moldova returned to school, after a vacation full of pleasant memories, Christmas carols and holidays spent with their families. Yet, for Marcela Vieru, it was her first day of kindergarten.

Marcela is a child with cerebral paralysis who was refused access to kindergarten. Her parents had repeatedly requested her enrolment in preschool institutions in the town of Ungheni, but every time they got the same empty promises: "Let's wait a little longer," "We will inform you when we can enroll your daughter in kindergarten". The failure to accept her in kindergarten and the barriers imposed by the society taught Marcela from a very early age the value of the right to education and an independent life in the community.

Since December 2014, Marcela and her family became members of the network of children with disabilities and their parents, established with the support of the Office of the UN High Commissioner for Human Rights (OHCHR) aiming at enabling the parents to promote observance of the children's rights to quality education and an inclusive environment. Following the intervention and guidance of the OHCHR team, Marcela was enrolled in the kindergarten in Ratuș village in the Criuleni district and Marcela's mother was hired as the girl's personal assistant.

Today Marcela continues to attend the community kindergarten. The road towards inclusion came in several stages. First, Marcela was supervised and assisted in her activities by her personal assistant and educator. When Marcela integrated into the group of children and became independent of her mother's support the first success was observed relating to approaches centred on the child's needs and potential.

"Initially I thought it would be difficult to work with Marcela and that additional efforts would be needed to organize the educational process for her. But after several days of attendance, I realized that Marcela is doing very well, is independent, obedient and will achieve good results," said Oxana, Marcela's educator.

Marcela is a happy child, likes to draw, likes someone to read her fairy-tales, and to play with dolls. She takes care of them teaching them and telling them fairy-tales, exactly as she was taught at the kindergarten. "Since she started attending the kindergarten, Marcela became a different child. She is much more energetic, happy, her vocabulary enriched and she has friends. One day she came home happy and told me "Mummy I made friends at the kindergarten." When we do not go to the kindergarten she is looking forward to the day when she can return," says Viorica Vieru, Marcela's mother.

Marcela is full of energy and plans, and the wheelchair and the walker that have been donated to her by the Centre "Speranța/Hope" help her be independent in achieving her dreams.

Considering the fact that inclusive education in preschool environment remains a novelty for the Moldovan education system, it is still necessary to inform and raise the awareness of the education institutions administration, to develop positive inclusion practices in each institution.

From 2014 to 2015, with the financial support of the European Instrument for Democracy and Human Rights (EIDHR), within the project "Support the Civil Society in Fighting Discrimination", a network was established which included more than 80 children with disabilities together with their family members. These parents aim to approach the problems that limit the access of children to quality education and promote equal rights for children with disabilities.

In February 2015, OHCHR, in partnership with the Ministry of Education, UNICEF and the civil society, initiated a platform of open dialogue between the parents of children with disabilities and relevant public institutions, where major challenges and needs for providing access to quality education for children with disabilities were discussed.

Being guided by positive examples, we need to consolidate the joint efforts to continue the dialogue that has been initiated and monitor the progress made. The main reason is very simple: every child has the right to social inclusion and equal educational opportunities, with a view to being able to fully achieve their personal potential.

Raising awareness action on inclusion of children with disabilities, Chisinau, April 4, 2015. Photo: UNOHCHR.

Un vis de copil realizat

Scaunul rulant și mediul incluziv au ajutat-o pe Mihaela să devină independentă

La 15 ianuarie 2015, cei mai mulți dintre copiii din Republica Moldova s-au reîntors la școală, după o vacanță plină de emoții frumoase, colinzi și sărbători alături de familie. Pentru Marcela Vieru, însă, aceasta a însemnat prima ei zi de grădiniță.

Marcela este un copil cu paralizie cerebrală și i-a fost refuzat accesul în grădiniță. În nenumărate rânduri părinții au solicitat încadrarea Marceli în instituții preșcolare din raionul Ungheni, însă de fiecare dată urmau aceleași promisiuni goale: „Haideți să mai așteptăm un pic”, „Vă vom anunța când putem să o înscrîm pe fetița dumneavoastră la grădiniță”. Neacceptarea în grădiniță și barierele din societate au învățat-o foarte devreme care este valoarea dreptului la educație și trai independent în comunitate.

Din decembrie 2014, Marcela și familia ei au devenit membri ai rețelei copiilor cu dizabilități și părinților lor, creată cu sprijinul Oficiului Înalțului Comisar ONU pentru Drepturile Omului (OHCHR) cu scopul de a împuternici părinții să promoveze respectarea dreptului copiilor la o educație de calitate într-un mediu incluziv. Prin intervenția și ghidarea echipei OHCHR, Marcela a fost înrolată în grădinița din satul Ratuș, raionul Criuleni, iar mama Marceli a fost angajată în calitate de asistent personal al fetei.

Astăzi Marcela continuă să frecventeze grădinița din comunitate. Drumul spre incluziune a fost parcurs în câteva etape. La început, Marcela a fost supravegheată și asistată în activitățile ei de asistentul personal și educator. Atunci când Marcela s-a integrat în colectivul de copii și a devenit independentă de sprijinul mamei, s-au conturat primele succese ale abordării centrate pe necesitățile și potențialul copilului.

„Inițial credeam că îmi va fi greu să lucrez cu Marcela și că vor fi necesare eforturi suplimentare de a organiza procesul educațional pentru ea. Dar, după câteva zile de frecvență, am înțeles că Marcela se descurcă foarte bine, este independentă, ascultătoare și va obține rezultate bune”, a afirmat Oxana, educatoarea Marceli.

Marcela este un copil fericit, îi place să deseneze, să citească povești și să se joace cu păpușele. Are grijă să le învețe și să le spună povești, exact așa cum a învățat la grădiniță. „De când a început să frecventeze grădinița, Marcela a devenit alt copilăș. Este mult mai energică, fericită, vocabularul s-a îmbogățit, are prieteni. Într-o zi a venit fericită acasă și mi-a spus: „Mămica, eu mi-am făcut prieteni la grădiniță”. Atunci când nu merge la grădiniță, așteaptă cu nerăbdare

ziua când va merge”, spune Viorica Vieru, mama Marceli.

Marcela este plină de energie și planuri, iar scaunul rulant și pre-mergătorul care i-au fost donate de Centrul „Speranța” o ajută să fie independentă în realizarea viselor sale.

Ținând cont de faptul că educația incluzivă în mediul pre-școlar încă rămâne a fi o noutate pentru sistemul de învățământ din Republica Moldova, mai este necesară informarea și sensibilizarea administrației instituțiilor educaționale pentru a dezvolta practici pozitive de incluziune în fiecare instituție.

Pe parcursul anilor 2014 și în 2015, cu suportul financiar al Instrumentului European pentru Democrație și Drepturile Omului (EIDHR), în cadrul proiectului „Suport pentru Societatea Civilă în Combaterea Discriminării”, a fost creată o rețea care include mai mult de 80 de copii cu dizabilități și membrii familiilor lor. Acești părinți și-au pus drept scop abordarea problemelor care limitează accesul copiilor la educație de calitate și promovarea drepturilor egale pentru copiii cu dizabilități.

În februarie 2015, OHCHR, în parteneriat cu Ministerul Educației, UNICEF și societatea civilă, a inițiat o platformă de dialog deschis între părinții copiilor cu dizabilități și instituții publice de resort, în cadrul căreia au fost evidențiate provocările majore și necesitățile pentru asigurarea accesului la educație de calitate pentru copiii cu dizabilități.

Fiind ghidați de exemplele pozitive, platforma urmează să consolideze eforturile comune pentru a continua dialogul inițiat și a monitoriza progresele înregistrate. Motivul de bază este unul foarte simplu: fiecare copil are dreptul la incluziune socială și educațională în contextul realizării depline a potențialului personalității umane.

A acțiune de sensibilizare pentru incluziunea copiilor cu dizabilități, Chișinău, 4 aprilie 2015. Fotografie: UNOHCHR.

UNODC Launched Operation Manuals on Drug Dependency Treatment and Harm Reduction Services in Prisons

Moldova Is Setting An Positive Example

~ Risky behaviours by using injectable drugs and HIV and HCV transmissions are much higher among detainees in prisons than within the civil community and numerous studies have demonstrated that an increased percentage of HIV infections among IDUs occurred in prisons ~ (Jürgense 2003; Stover et al., 2008, WHO, 2008, Hagan, 2003).

Once more, Moldovan prison authorities have demonstrated leadership and pragmatism in adopting evidence-based HIV prevention programmes. On March 17th 2015, UNODC in Moldova together with the Department of Penitentiary Institutions launched two Operation Manuals: (1) The Harm Reduction procedure Manual on HIV/AIDS prophylaxis among injecting drug user inmates through the implementation of Methadone pharmacotherapy in prisons and (2) The Harm Reduction procedure Manual on HIV/AIDS, Viral Hepatitis and Sexually Transmitted Infections prophylaxis through the implementation of the Needles Syringe Exchange and Condom distribution programmes in prisons.

The event was chaired by Mrs. Ana DABIJA, the director of the Department of Penitentiary Institutions and it was attended by more than 50 representatives, including prison administration officials, prison medical staff, various heads of other prison services, representatives of the Ministry of Interior, CSOs partners and church representatives.

The medical personnel and prison officers of the Department of Penitentiary Institutions (DPI) received an updated and comprehensive tool for their mission of providing a safe and secure environment for HIV positive and IDU inmates. The availability of these operation Manuals will have a lasting favourable impact on the inmates' wellbeing while in detention with every inmate becoming a beneficiary in the broader sense. The operation Manuals aim to enhance the practices and procedures of Harm Reduction services which have been implemented by the DPI for more than 15 years.

Presentation panel. Photo: UNODC.

The Operation Manuals provide clear and precise instructions, including recommendations with regards to functional responsibilities for medical personnel, training techniques, tips for creating a safe and comfortable environment for the detainees as well as safety and security procedures at the workplace for the DPI staff.

Moldova is setting an example by implementing 12 out of 15 interventions recommended within the UNODC, UNAIDS and WHO comprehensive package of Harm Reduction services for IDUs in prisons. Moldova remains one of a handful of countries in the world where comprehensive Harm Reduction services are available in prisons. In terms of statistics the number of new cases of HIV infection registered amongst inmates decreased from 32 cases (2003) to 21 cases (2013). The share of people in ART increased from 2% (2005) to 62% (2013). Deaths amongst PLHIV in prisons has dropped almost three times from 23% (2007) to 8.6% in (2013).

UNODC a lansat două Manuale de Procedură pentru implementarea Tratatului dependenței de droguri și a Serviciilor de Reducere a Riscurilor în instituțiile penitenciare

Republica Moldova, menționată ca un exemplu pozitiv în regiune

„Studiile multiple arată că deținuții din penitenciare, comparativ cu persoanele din societate, manifestă un comportament cu un grad de risc sporit de infectare și transmitere a virusului HIV și Hepatita C prin utilizarea de droguri injectabile; de asemenea, s-a demonstrat că o rată considerabilă de infectare cu HIV printre utilizatorii de droguri injectabile a avut loc în instituțiile penitenciare”. (Jürgense 2003; Stover et al., 2008, WHO, 2008, Hagan, 2003).

Departamentul Instituțiilor Penitenciare (DIP) a dat dovadă din nou de capacități manageriale pragmatice și inovative prin implementarea programelor de prevenire HIV bazate pe dovezi științifice în închisori.

La 17 martie 2015, UNODC Moldova, împreună cu reprezentanții Departamentului Instituțiilor Penitenciare, au lansat două Manuale de Procedură: (1) Programul de Reducere a Riscurilor și profilaxia HIV/SIDA în rândul deținuților-utilizatori de droguri injectabile prin implementarea farmacoterapiei cu metadonă în sistemul penitenciar din Moldova și (2) Programul de Reducere a Riscurilor și Profilaxia HIV/SIDA, Hepatitei Virale și a Infecțiilor cu Transmitere Sexuală prin implementarea programului de schimb de seringi, distribuirea prezervativelor și a dezinfectanților în sistemul penitenciar din Republica Moldova.

La evenimentul de lansare a manualelor, moderat de Directorul Departamentului Instituțiilor Penitenciare, Ana Dabija, au participat circa 50 de persoane: membri ai administrației și colaboratori ai serviciilor medicale ale DIP, reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Interne, ai societății civile și reprezentanți ai bisericii.

Personalul medical și angajații Departamentului Instituțiilor Penitenciare (DIP) au acum la dispoziție un instrument complex și integrat, care le va permite asigurarea unui mediu sigur pentru deținuții utilizatori de droguri injectabile (UDI) și deținuții HIV-pozitivi.

Participanții la evenimentul de lansare a Manualelor de Procedură pentru implementarea Tratatului dependenței de droguri și a Serviciilor de Reducere a Riscurilor în instituțiile penitenciare. Fotografie: UNODC.

La modul practic, fiecare deținut va beneficia de aceste instrumente, astfel faptul că manualele sunt disponibile va avea un efect favorabil continuu pe parcursul perioadei de detenție. Efectul scontat al utilizării manualelor este de a reglementa procedurile și a îmbunătăți practicile pozitive ale programelor de Reducere a Riscurilor, implementate de către DIP deja de 15 ani.

Manualele Operaționale prezintă instrucțiuni clare și precise, inclusiv recomandări cu privire la responsabilitățile funcționale ale personalului medical,

tehnici și proceduri de instruire, dar și aspecte legate de securitatea la locul de muncă pentru personalul DIP.

Republica Moldova este menționată ca un exemplu pozitiv în regiune, implementând 12 din cele 15 intervenții recomandate din pachetul comprehensiv de servicii (UNODC, UNAIDS și OMS) pentru reducerea riscurilor în rândul UDI aflați în detenție. Moldova rămâne una din puținele țări din lume în care majoritatea serviciilor din pachetul recomandat de reducere a riscurilor sunt disponibile pentru persoanele în detenție. În termeni statistici, numărul cazurilor noi de infectare cu virusul HIV înregistrat printre deținuți a scăzut de la 32 cazuri (2003) la 21 cazuri (2013). Ponderele persoanelor încadrate în terapie cu tratament antiretroviral (ARV) s-a majorat de la 2% (2005) până la 62% (2013). Numărul deceselor în rândul deținuților cu HIV s-a redus de trei ori de la 23% (2007) până la 8.6% în (2013).

Complex Solutions to Complex Issues

Tackling Tuberculosis in Moldova's Changing Landscape

The World Health Organization's (WHO) response to tuberculosis globally is shaped around the new End-TB Strategy 2016-2020 which aims to eliminate tuberculosis by 2050.

This would require comprehensive and innovative approaches to boost tuberculosis control efforts in its member-states. Traditionally, the WHO has been providing technical support to countries at three levels – from its headquarters, from its regional office for Europe and from the country office, requiring renewed interactions and better communication.

In dealing with tuberculosis issues and largely driven by the need to act on the findings and recommendations set out in the latest national tuberculosis programme review conducted by WHO in Moldova in 2013, which was part of the country's ongoing commitments and international pledges to fight TB and national legislation in this area, WHO has been adopting a multipronged approach.

Over the last couple of years, WHO ensured that a considerable amount of evidence-based and policy-driven technical expertise went to Moldova, making allowance for the country's ongoing health system reforms. More recently, such efforts included policy dialogues to foster the less-costly outpatient tuberculosis care (case holding) at the expense of expensive hospital care. Besides economic gains, it brings added value in terms of better infection control and patient-centered services better tailored to patient's individual health and social needs. WHO has been exploring different motivation and support schemes in terms of cost-efficiency and feasibility, including a more recent assessment of community centres providing tuberculosis care services to patients in selected regions in Moldova, commissioned by the Global Fund to fight AIDS, Tuberculosis and Malaria (Global Fund).

Capacity building in operational research data use has been provided to selected health professionals to make best use of available tuberculosis surveillance data and WHO tools / methodology to measure the impact of incentives on improving tuberculosis treatment outcomes, and patterns of primary tuberculosis drug resistance and

associated treatment outcomes in the Transnistria region, resulting in two publications in a peer journal (Public Health Action vol. 4, October 2014). Findings of these studies shall define the key interventions that proved successful in Moldova in recent years. Access to WHO-prequalified quality drugs for first-line therapy was secured for some economically disadvantaged areas in Moldova, including child formulations for the entire country, courtesy of Global Drug Facility applications.

Continuous support was provided to monitor and evaluate the current NTP, including through Green Light Committee and/or Global Drug Facility follow-up missions, as well as support in drafting new tuberculosis program 2016-2020, in partnership with other stakeholders. Contact tracing and infection control practices have been assessed to top up the two previous infection control assessments in the civilian and prison sectors. The overall tuberculosis programme implementation progress review is guaranteed through the Country Coordinating Mechanism's technical working groups and the National Expert Committee, also featuring WHO.

Special focus is put on cross-sector activities, such as the new tuberculosis and diabetes project which is financially supported by the World Diabetes Foundation starting in 2015, or sharing best practices and experiences in integrated care (for tuberculosis, HIV and drug addiction) during a working visit to selected healthcare facilities in Estonia, under a joint UN project implemented by the WHO, Joint United Nations Programme on HIV/AIDS and the United Nations Office on Drugs and Crime. WHO looked into the ramifications of tuberculosis care and human rights in early 2015 to inform further decisions on coercive isolation and compassionate use of tuberculosis drugs, to mention just a few.

It becomes increasingly obvious that complex issues like tuberculosis are not able to be solved alone; therefore, strong emphasis is given to building up stronger partnerships with stakeholders, in particular with the Global Fund, as was also outlined during the regional and country-specific process and consultations on drafting the grant proposals under the new funding mechanism, in which WHO has been playing a significant role. WHO has been making use of Global Fund funds to provide technical support to the country, but also through regional platforms and applications (global agreement between WHO and the Global Fund). Working together with the United Nations Development Programme on Trade-related Aspects of Intellectual Property Rights flexibilities, given Moldova's signing of the Deep and Comprehensive Free Trade Agreement as a pre-association agreement with the European Union, is another significant example to that end. Engaging national partners from the Transnistria region is paramount to reaching the new targets, and WHO has been scaling up its work in the region to tackle wider health system issues. WHO's Regional Office for Europe is currently considering some innovative approaches to better ensure directly observed treatment by making use of e-health and m-technologies.

The ninth Meeting of European Technical Advisory Group on Tuberculosis Control (Copenhagen, Denmark). Photo: WHO.

Soluții polivalente pentru probleme complexe

Abordarea tuberculozei în contextul reformelor din Moldova

Răspunsul Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) în domeniul tuberculozei este determinat la nivel global de noua Strategie privind Eliminarea Tuberculozei 2016-2020, care și-a propus drept scop eliminarea tuberculozei către anul 2050.

Acest obiectiv implică abordări inovatoare și exhaustive pentru augmentarea eforturilor de control al tuberculozei în statele-membre. Tradițional, OMS oferă suport tehnic țărilor la trei niveluri de organizare: cartier general, Biroul OMS pentru Regiunea Europeană și Biroul de țară. Iar acest sprijin solicită revigorarea interacțiunii și o comunicare mai eficace.

În abordarea aspectelor aferente tuberculozei și fapt determinat în mare parte de necesitatea de implementare a constatărilor și recomandărilor formulate în contextul ultimei evaluări a Programului Național de combatere a Tuberculozei, efectuată de OMS în Republica Moldova în 2013, OMS a adoptat o abordare multilaterală. Această abordare se axează pe angajamentele în derulare ale țărilor și promisiunile făcute comunității internaționale privind combaterea tuberculozei și în conformitate cu legislația națională relevantă din domeniu.

În ultimii câțiva ani, OMS a oferit o asistență tehnică semnificativă, bazată pe dovezi și determinată de politicile aprobate în domeniu, ținând cont de reformele în derulare din sistemul sanitar din Moldova. Recent, printre acțiuni s-au regăsit dialogurile de politici pentru promovarea asistenței ambulatorii pacienților cu tuberculoză în condiții ambulatorii, ce sunt mai puțin costisitoare (conduita cazului) din contul diminuării ponderii asistenței specializate spitalicești costisitoare. Împreună cu câștigurile economice, aceasta va aduce un plus de valoare pentru controlul infecției și serviciilor centrate pe pacient, ce sunt adaptate mai bine nevoilor de sănătate și sociale ale persoanelor. OMS a examinat oportunitatea explorării diverselor mecanisme de motivare și sprijin din perspectiva de cost-eficiență și fezabilitate, inclusiv evaluarea mai recentă a centrelor comunitare ce prestează servicii de asistență antituberculoasă pacienților din anumite regiuni din Moldova, la solicitarea Fondului Global pentru Combaterea SIDA, Tuberculozei și Malariei (Fondul Global).

A fost asigurată consolidarea capacităților profesioniștilor din sectorul sănătății în folosirea datelor studiilor operaționale și de supraveghere și a instrumentelor / metodologiilor OMS pentru cuantificarea impactului stimulentei asupra îmbunătățirii rezultatelor tratamentului antituberculos, la fel ca și tiparele rezistenței medicamentelor antituberculoase primare și ale rezultatelor de tratament asociate în regiunea transnistreană, ce s-a soldat cu două publicații într-o revistă de specialitate (*Acțiuni în Sănătatea Publică vol. 4, octombrie 2014*). Constatările acestor studii vor defini principalele intervenții ce și-au dovedit mai recent succesul în Moldova. A fost asigurat accesul unor zone economic dezavantajate economic la medicamentele calitative, precalificate de OMS, pentru terapia antituberculoasă de prima linie, inclusiv doze pediatrice pentru întreaga țară, grație propunerilor de proiect depuse în

Raportul OMS privind supravegherea și monitorizarea tuberculozei în Europa 2015. Fotografie: OMS.

atenția Instrumentului Global al Medicamentelor (GDF).

A fost acordat suport continuu pentru monitorizarea și evaluarea actualului Program Național de Control al Tuberculozei, inclusiv prin intermediul misiunilor repetate întreprinse de Comitetul *Unda Verde* (GLC) și/sau Instrumentul Global al Medicamentelor, împreună cu suportul în elaborarea noului Program privind Controlul și Prevenirea Tuberculozei pentru anii 2016-2020, în parteneriat cu alți actori implicați. Au fost evaluate practicile de depistare a contactilor și control al infecției suplimentar la cele două evaluări anterioare în domeniul controlului infecțios în sectorul civil și penitenciar. Supravegherea generală a progreselor realizate în implementarea programului de combatere a tuberculozei este garantată prin intermediul grupurilor tehnice de lucru ale Consiliului

Național de Coordonare și Consiliului Național de Experti, în care se regăsește și OMS.

Un accent special este pus pe activitățile intersectoriale, cum ar fi noul proiect privind tuberculoza și diabetul zaharat, susținut financiar de Fundația Mondială a Diabetului, cu începere din 2015, sau partajarea bunelor practici și experiențe privind asistența integrată (pentru tuberculoză, HIV și dependența de substanțe) în cadrul unei vizite de lucru în anumite instituții medico-sanitare din Estonia, în contextul unui proiect ONU comun, implementat de OMS, Programul Națiunilor Unite pentru HIV/SIDA și Agenția ONU pentru Combaterea Drogurilor și Criminalității. OMS a examinat implicațiile serviciilor oferite în tuberculoză din perspectiva drepturilor omului la începutul anului 2015 pentru informarea continuă a deciziilor privind izolarea forțată și folosirea de compasiune a medicamentelor antituberculoase, fiind doar o parte din toate.

Devine tot mai evident faptul că probleme complexe precum tuberculoza nu pot fi soluționate de sine-stătător. De aceea un accent puternic este plasat pe edificarea unor parteneriate solide cu partenerii implicați, în particular cu Fondul Global. Acest fapt este elucidat în cadrul procesului consultativ la nivel regional și de țară privind elaborarea propunerilor de grant în contextul noului mecanism de finanțare, în care OMS-ului îi revine un rol considerabil. OMS face uz de sursele Fondului Global pentru a oferi suport tehnic țărilor, la fel ca și prin aplicațiile și platformele regionale (acordul global încheiat între OMS și Fondul Global). Conlucrarea cu Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare pe segmentul flexibilității aspectelor de comerț aferente drepturilor de proprietate intelectuală, în contextul semnării de către Moldova a Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Comprehensiv în contextul aspirațiilor de aderare la Uniunea Europeană, reprezintă un alt exemplu elocvent în această ordine de idei. Implicarea partenerilor naționali din regiunea transnistreană are o importanță semnificativă în realizarea noilor obiective și OMS și-a intensificat activitatea în regiune, abordând probleme de sănătate mai globale. În prezent, Biroul OMS pentru Regiunea Europeană ia în considerare unele abordări inovatoare față de îmbunătățirea tratamentului strict observat, folosind platforme e-sănătate și m-tehnologii.

Irina Revin, the Woman with an “Iron Hand” in the Information Technology Industry

“Optimism and Self-confidence are Important Qualities When You Want to Run Your Own Business”

She is a 30-years-old entrepreneur who has broken every barrier and, despite mobility disabilities, has built an IT company, which provides services to companies in the USA. This is the story of Irina Revin, who became a successful business woman after seven years of effort and work together with her six employees in Moldova and four abroad.

Irina Revin spoke in Mingir village, Hâncești district, on March 27 where she attended the launch of the “GirlsGoIT” programme, about how she managed to succeed in a male-dominated industry - information technology. The platform encourages the involvement of girls and women in IT projects and was launched by the United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women (UN Women) in Moldova, Center for Electronic Governance, Novateca, the Moldovan Association of ICT Companies (ATIC) and TEKEDU.

“For a long time I was a freelancer. But every day I learnt new things from the books and internet. With every project, I improved my knowledge related to the IT field. Gradually, I reached the US market and have won the trust of customers, companies and large corporations. I started at the lowest level and went through all the stages. Even now I couldn’t say that we are very advanced, but we are enjoying our success,” said the 30-year-old entrepreneur.

Official data of National Bureau of Statistics from Moldova shows that women represent just 30% of those working in IT field and thus the “GirlsGoIT” initiative comes as a timely intervention to encourage women who are among the most disadvantaged in Moldova to step into IT and make a career or start an income generation activity in information technology.

“The information technology sector in Moldova is one of the most successful, with well paid jobs. Through this programme, we want to increase the active involvement of women from rural areas in IT, including Roma women and women with disabilities,” said Ulziisuren Jamsran, UN Women country representative.

As a result, “GirlsGoIT” will expand in many rural communities in Moldova in order to provide opportunities for women to learn skills in IT, “because this sector enables you to work, to make your presence felt anywhere in the world without being tied to a particular region or country. You can create something new and change the world”, Irina Revin confirmed.

Another reason Irina chose to develop a business in IT was because it gives her freedom. “Freedom of speech, freedom of time, freedom of movement - the most priceless gift that a human being can have,” she confessed during the Public Forum “Partnership for an inclusive and prosperous Moldova: Women Matter!” held on March 30 2015.

Along with 150 other women leaders - Roma women, older women, women victims of violence, women affected or infected by HIV/AIDS, migrant women, women with disabilities, women in business - Irina Revin discussed the issues faced by women towards having a better life in their own country. With the leaders of political parties and members of the Moldovan Parliament she mentioned that when she was developing her business, she faced bureaucracy, high costs, a lack of investment and financial instability, etc. “As a person with limited physical abilities, it was sometimes twice as hard for me compared to others. Still, if you want to win, it is important to focus on the project you want to achieve and persevere” Irina said.

In turn, politicians have pledged to incorporate the issues raised by women during the forum in their political platforms and agenda.

Dafina Gercheva, United Nations Resident Coordinator in Moldova, said that following these discussions, political parties should undertake concrete actions. “Women matter and this forum highlighted, once again, how strong we are, when we are joining our efforts. This event was an exercise of democracy, as we gather and discuss the problems faced not only by women, but also by all citizens of Moldova,” Dafina Gercheva declared.

In turn, Irina Revin confirmed by her own example that although it is a challenge to develop a successful business in Moldova, especially in IT, it is not impossible. “Optimism and self-confidence are important qualities when you want to start and run your own business. Many will try and discourage you and sometimes you will be tempted to give up. However, if you are convinced that you will succeed, that means that you have already almost succeeded, even if you have to put in a lot of effort. I encourage all women to unleash their dreams and to conquer the IT sector with an iron hand,” said a delighted Irina.

Irina Revin, at the launch of the ‘GirlsGoIT’ Initiative, Mingir, Hancesti district. Photo: UN Women/“Women in Politics” Programme.

Irina Revin, femeia cu „mână de fier” în domeniul tehnologiilor informaționale

„Optimismul și încrederea sunt calități importante atunci când dorești să începi propria afacere”

Este o tânără antreprenoare de 30 de ani care a depășit barierele și, în pofda dizabilităților locomotorii, a pus pe picioare o companie în domeniul IT, ce prestează servicii pentru alte companii din SUA. Vorbim despre Irina Revin, care, după șapte ani de efort și muncă, acum este o femeie de afaceri de succes, alături de cei șase angajați ai săi din Republica Moldova și patru din străinătate.

Despre cum a reușit să străbată într-un sector dominat de bărbați – cel al tehnologiilor informaționale – Irina Revin a vorbit și la Mingir, raionul Hâncești, pe 27 martie, unde a participat la lansarea programului „GirlsGoIT”. Respectiva platformă încurajează implicarea fetelor și femeilor în proiecte IT și a fost lansată de Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitate de Gen și Abilitarea Femeilor (UN Women), Centrul de Guvernare Electronică, Novateca, Asociația Națională a Companiilor Private din Domeniul TIC (ATIC) și TEKEDU.

„O perioadă îndelungată de timp am activat în calitate de freelancer. Dar în fiecare zi am învățat lucruri noi din cărți și Internet. Cu fiecare alt proiect, mi-am îmbunătățit cunoștințele legate de domeniul IT. Treptat, am ajuns pe piața americană și am câștigat încrederea clienților, dar și a companiilor și corporațiilor mari. Am început de la cel mai jos nivel și am trecut prin toate etapele. Chiar și acum, nu aș putea spune că suntem avansați, dar ne bucurăm de succesul nostru”, a spus antreprenoarea.

În timp ce datele oficiale ale Biroului Național de Statistică din Republica Moldova arată că doar 30% dintre persoanele care activează în domeniul IT sunt femei, Platforma „GirlsGoIT” vine ca o intervenție în timp util pentru a încuraja fetele, mai ales cele mai defavorizate din Republica Moldova, să pășească și să facă o carieră în domeniul IT.

„Sectorul tehnologiilor informaționale din Republica Moldova este unul dintre cele mai de succes, cu locuri de muncă bine plătite. Prin acest program, ne dorim să obținem o implicare mai activă în IT a fetelor din mediul rural, inclusiv a fetelor de etnie romă și a fetelor cu dizabilități”, a declarat reprezentanta de țară a UN Women, Ulziisuren Jamsran.

Drept urmare, „GirlsGoIT” se va extinde în mai multe localități rurale din țară pentru a oferi posibilități fetelor să deprindă abilități în domeniul IT, „deoarece acest domeniu te ajută să lucrezi și să-ți faci simțită prezența oriunde în lume fără a fi legat de o anumită regiune sau țară”, a confirmat Irina Revin.

De asemenea, Irina a ales dezvoltarea unei afaceri în IT, pentru că acest domeniu îi oferă libertate. „Libertatea de exprimare, libertatea de timp, libertate de mișcare este cel mai neprețuit dar pe care îl poate avea omul”, a mărturisit Irina și în cadrul Forumului Public din 30 martie 2015, „Parteneriat pentru o Moldova incluzivă și prosperă: Femeile contează!”.

Alături de alte 150 femei lidere – femei de etnie romă, femei în etate, femei victime ale violenței, femei afectate sau infectate cu HIV/SIDA, femei migrante, femei cu dizabilități, femei în afaceri – Irina Revin a discutat cu liderii partidelor politice și membri ai Parlamentului din Republica Moldova despre problemele cu care se confruntă femeile, spre a avea o viață

mai bună în propria țară. Ea a menționat că pentru dezvoltarea afacerii sale a întâmpinat probleme precum birocrăția, costurile, lipsa de investiții și instabilitate financiară etc.

„Pentru mine, ca persoană cu puteri reduse, a fost uneori de două ori mai greu, în comparate cu ceilalți. Totuși, dacă vrei să câștigi, este important să te concentrezi pe proiectul pe care vrei să-l realizezi și să lucrezi cu dăruire”, a spus Irina.

La rândul lor, politicienii s-au angajat să includă problemele discutate în platformele și agendele politice proprii.

Dafina Gercheva, Coordonator Rezident al Organizației Națiunilor Unite în Republica Moldova, a menționat că, în urma acestor discuții, partidele politice trebuie să întreprindă acțiuni concrete. „Cu adevărat, femeile contează și forumul subliniază, încă o dată, cât de puternice suntem, atunci când ne consolidăm eforturile. Acest eveniment a fost un exercițiu de democrație, întrucât ne adunăm și discutăm obstacolele cu care se confruntă nu doar femeile, dar și toți cetățenii din Republica Moldova”, a declarat Dafina Gercheva.

La rândul ei, Irina Revin a confirmat prin propriul exemplu că, deși este o provocare să întemeiezi o afacere în Republica Moldova, mai ales în IT, acest lucru nu este imposibil.

„Optimismul și încrederea în sine sunt calități importante atunci când dorești să începi propria afacere. Mulți vor încerca să te descurajeze sau chiar vei fi tentată să renunți. Dar dacă ești convinsă că vei reuși, înseamnă că aproape ai reușit, chiar dacă trebuie să depui multe eforturi pentru a pune ideea în practică. Le încurajez pe toate femeile să dea frâu liber viselor lor și să cucerească domeniul tehnologiilor informaționale și nu doar”, concluzionează Irina.

Irina Revin. Fotografie: UN Women/Programul „Femei în politică”.

United Nations Publications Publicații ale Națiunilor Unite

KNOW YOUR RIGHTS, USE YOUR LAWS

This handbook was written by a team of legal experts and reviewed by community activists working for improving the human rights situation of people with HIV and key populations most at risk of HIV. It is intended for people with HIV, people who are at higher risk of HIV, as well as their partners and family members.

The handbook describes, step by step, how to behave when a rights violation occur, how to document it and how to seek help – directly from the authorities, or with the free help of legal professionals. It is supplemented by a set of user-friendly forms and free legal aid contracts. This handbook was designed for the legal systems of the countries in Eastern Europe and the CIS.

<http://goo.gl/GDVoDj>

ENVIRONMENTAL SAFEGUARDING AND HEALTHCARE WASTE MANAGEMENT OF GLOBAL FUND HIV, TB AND MALARIA PROJECTS

UNDP has been a strategic partner of the Global Fund to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria for the last 10 years. In order to deepen the understanding of the environmental impact caused by waste created through its Global Fund project implementations, onsite assessments were conducted in Bosnia and Herzegovina, Tajikistan, Uzbekistan and Zimbabwe.

Also as part of the work, a Healthcare Waste Management Toolkit Package for Global Fund Practitioners and policy makers (with various components) was developed.

<http://goo.gl/baF7z7>

ADDING IT UP 2014. THE COSTS AND BENEFITS OF INVESTING IN SEXUAL AND REPRODUCTIVE HEALTH

The 2014 edition of ADDING IT UP expands the scope of the report and provides new estimates of the needs for and costs and benefits of sexual and reproductive health interventions in the following key areas: contraceptive services; maternal, newborn and other pregnancy-related care; selected

services related to HIV prevention; and treating women for four other common STIs. <http://www.unfpa.org/adding-it-up>

THE STATE OF THE WORLD'S CHILDREN 2015: REIMAGINE THE FUTURE

To mark the 25th anniversary of the Convention on the Rights of the Child, this edition of The State of the World's Children calls for brave and fresh thinking to address age-old problems that still affect the world's most disadvantaged children. The report is inspired by the work of innovators around the world – who are pushing boundaries and crafting solutions for local problems that reflect urgent global needs – towards a future in which all children can enjoy their rights.

This digital report is a crowd-sourced compilation of stories and videos. It includes an interactive platform that maps innovations in countries all over the world, and invites users to put their own ideas 'on the map'. It is available at <http://sowc2015.unicef.org/>.

CHILDREN OF THE RECESSION: THE IMPACT OF THE ECONOMIC CRISIS ON CHILD WELL-BEING IN RICH COUNTRIES INNOCENTI REPORT CARD 12

As the data in this new edition of the Innocenti Report Card series show, in the past five years, rising numbers of children and their families have experienced difficulty in satisfying their most basic material and educational needs. Most importantly, the Great Recession is about to trap a generation of educated and capable youth in a limbo of unmet expectations and lasting vulnerability. League Tables, the flagship tool of the Innocenti Report Card series, rank

the change, since the onset of the crisis, in the poverty levels of children and the impact of the recession on youth. The Report also explores the effects of the recession on youth seeking to enter or remain in the labour force in the middle of a recession.

<http://goo.gl/vGh4bn>

IMPLEMENTING THE EUROPEAN REGIONAL FRAMEWORK FOR ACTION TO PROTECT HEALTH FROM CLIMATE CHANGE. A STATUS REPORT

How far have Member States in the WHO European Region progressed in implementing the European Commitment to Act on climate change and health? This was the question addressed to members of the Working Group on Health in Climate Change (HIC) of the European Environment and Health Task Force in summer 2012. The HIC members were asked to respond to a comprehensive

questionnaire to assess the current status of health-relevant climate change mitigation and adaptation actions. A total of 22 Member States answered the questions focusing on eight thematic areas or topics: governance, vulnerability, impact and adaptation assessments, national and subnational adaptation strategies, climate-change mitigation, strengthening of health systems, awareness raising and capacity building, green health services and sharing best practices. This publication describes and analyses their responses. <http://goo.gl/wYBQ08>

United Nations in Moldova
131, 31 August 1989 Str., Chisinau
MD-2012, Moldova
www.un.md

UN Moldova Facebook Page:
<https://www.facebook.com/ONUMoldova>